

Stenogrammid

XIII Riigikogu, I Istungjärk, täiskogu korraline istung

Teisipäev, 09.06.2015, 10:00

Toimetatud

10:00 Istungi rakendamine

1. 10:02 Riigikogu otsuse "Riigikohtu liikme Jüri Ilvesti kohtunikuametist vabastamine" eelnõu (34 OE) esimene lugemine

2. 10:11 Riigikogu otsuse "Paavo Randma Riigikohtu liikmeks nimetamine" eelnõu (35 OE) esimene lugemine

3. 10:39 Riigikogu otsuse "Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu liikmete tagasikutsumine ja uute liikmete nimetamine" eelnõu (44 OE) esimene lugemine

4. 10:51 Riigikogu otsuse "Riigimetsa Majandamise Keskuse nõukogu liikmete nimetamine" eelnõu (45 OE) esimene lugemine

5. 11:08 Riigikogu otsuse "Eesti Arengufondi nõukogu liikmete nimetamine" eelnõu (46 OE) esimene lugemine

6. 11:41 Veeseaduse muutmise seaduse eelnõu (23 SE) teine lugemine

7. 12:26 Maapõueseaduse ja keskkonnatasude seaduse muutmise seaduse eelnõu (43 SE) esimene lugemine

8. 12:51 Pühade ja tähtpäevade seaduse § 2 täiendamise seaduse eelnõu (4 SE) esimene lugemine

10:00 Istungi rakendamine

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Austatud Riigikogu, tere hommikust! Alustame Riigikogu täiskogu I istungjärgu üheksanda töönädala teisipäevast istungit. Kõigepealt saab üle anda eelnõusid ja arupärimisi. Palun, kolleegid! Kõnesoove ei ole.

Läheme teadete juurde. Täna pärast täiskogu istungi lõppu toimub siin istungisaalis Eesti-Jordaania parlamendirühma asutamise koosolek, kokkukutsuja on Eerik-Niiles Kross. Ka toimuvad siin istungisaalis täna pärast täiskogu istungi lõppu järgmiste toetusrühmade asutamiskoosolekud: esiteks, Kurdistani toetusrühm, kokkukutsuja Eerik-Niiles Kross; teiseks, riigireformi toetusrühm, kokkukutsuja Tanel Talve; kolmandaks, piiriäärse koostöö toetusrühm, kokkukutsuja Mihhail Stalnuhhin; ja neljandaks, Eesti jalgpalli toetusrühm, kokkukutsuja Dmitri Dmitrijev. Olgem siis aktiivsed! Palun teeme kohaloleku kontrolli!

Kohaloleku kontroll

Kohal on 84 Riigikogu liiget, puudub 17.

1. 10:02 Riigikogu otsuse "Riigikohtu liikme Jüri Ilvesti kohtunikuametist vabastamine" eelnõu (34 OE) esimene lugemine

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Läheme tänase päevakorra juurde. Esimene päevakorrapunkt on Riigikohtu esimehe Priit Pikamäe esitatud Riigikogu otsuse "Riigikohtu liikme Jüri Ilvesti kohtunikuametist vabastamine" eelnõu 34 esimene lugemine. Ettekandja on põhiseaduskomisjoni esimees Kalle Laanet. Igal Riigikogu liikmel on võimalus esitada üks suuline küsimus. Läbirääkimistel osalevad fraktsioonid. Palun!

11:00 Kalle Laanet

Austatud juhataja! Head kolleegid! Riigikohtu esimees Priit Pikamäe esitas 21. mail 2015 põhiseaduskomisjonile ettepaneku algetada otsuse eelnõu, et vabastada kohtunikuametist Jüri Ilvest 18. jaanuarist 2016 tema enda soovil. Komisjon arutas 1. juunil 2015 otsuse eelnõu. Komisjoni liikmetel selles küsimuses eriarvamusi ei olnud. Otsustati esitada eelnõu esimesele lugemisele tänaseks, 9. juuniks ettepanekuga panna see lõpphääletusele ja määrata ettekandjaks mind, Kalle Laanetit. Aitäh!

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Kas ettekandjale on küsimusi? Kolleeg Priit Toobal, palun!

11:00 Priit Toobal

Aitäh, lugupeetud istungi juhataja! Hea komisjoni esimees! See on üsna mitmes riigikohtunik, kes viimasel kolmel-neljal aastal on tahtnud ametist lahkuda, ja parlament on sellega nõus olnud. Kas sul on teada või kas komisjonis arutati – komisjoni istungil oli kohal ka Riigikohtu esimees –, kas lähiajal on veel riigikohtunikke omal soovil lahkumas? Me teame, et tegelikult on selle soovi taga tõsiasi, et kohtunikud lähevad lihtsalt pensionile. Kas on veel neid riigikohtunikke, kes lähiajal plaanivad pensionile minna?

11:00 Kalle Laanet

Aitäh! Ikka on, inimesed plaanivad edaspidigi pensionile minna.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Kolleeg Tarmo Tamm, palun!

11:00 Tarmo Tamm

Aitäh, juhataja! Lugupeetud komisjoni esimees! Aga kui Riigikogu ei leia konsensusega, et ta tuleb Riigikohtu liikme ametist vabastada, mis siis saab? Kas ta peab edasi töötama või mis on lahendus?

11:00 Kalle Laanet

Ma arvan, et vägisi ei saa kedagi edasi töötama sundida. Milline oleks asjaomane õiguslik lahend? Me teeme selle selgeks ja anname sulle teada.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Märt Sults, palun!

11:00 Märk Sults

Aitäh, härra eesistuja! Hea ettekandja! Kas on ka selline variant olemas, et see oma soov kuidagi kujundatakse, et see soov tekib kuidagi sel põhjusel?

11:00 Kalle Laanet

Aitäh! Ütleme niimoodi, et konkreetse oma soovi tagamaid põhiseaduskomisjonis ei arutatud. Usun ka, et riigikohtunikud on nii sõltumatud, et nende lahkumissoov tekib enda sisemisest tahtest.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Marika Tuus-Laul, palun!

11:00 Marika Tuus-Laul

Aitäh! Hea esineja! Te kindlasti teate, kes riigikohtunistest lähiaastatel veel on pensionile minemas. Kes nimelt?

11:00 Kalle Laanet

Aitäh! Kuulame järgmise otsuse eelnõu ära, siis saate teada.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Igor Gräzin, palun!

11:00 Igor Gräzin

Me oleme Ilvestiga sõbrad ja koolivennad ...

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Vabandust! Kolleegid, palun vaiksemalt!

11:00 Igor Gräzin

... ja head kolleegid. Ega te ei küsinud tema käest küsimust, mis mind ja kindlasti ka teda vaevab: kuidas see elu nii kiiresti mööda on läinud? (Naer saalis.)

11:00 Kalle Laanet

Härra Gräzin, aitäh küsimuse eest! Kahjuks härra Ilvest põhiseaduskomisjoni istungil ei osalenud ja seda me küsida ei saanud.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Ken-Marti Vaher, palun!

11:00 Ken-Marti Vaher

Suur tänu, härra juhataja! Lugupeetud põhiseaduskomisjoni esimees! On kindlasti märgiline, kui professor Ilvest pärast nii pikki Eesti riigi teenimise aastaid ametist lahkub. Kas on ka teada, kuidas professor ja endine kohtunik Ilvest jätkab Eesti riigi teenimist pärast selle otsuse vastuvõtmist?

11:00 Kalle Laanet

Aitäh! Kahjuks minul see informatsioon puudub.

11:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, austatud ettekandja! Rohkem teile küsimusi ei ole, aga üldiselt on nii, et pensionile siirdumisega ei ole veel elu lõppenud. Kuna juhtivkomisjon on teinud ettepaneku viia läbi otsuse eelnõu 34 lõpphääletus, siis panen hääletusele Riigikogu otsuse "Riigikohtu liikme Jüri ..." Vabandust, fraktsioonide läbirääkimised. Palun Jüri Adams Eesti Vabaerakonna esindajana!

11:01 Jüri Adams

Lugupeetud härra juhataja! Vabaerakond andis mulle võimaluse tegelikult enda isiklikku arvamust avaldada. Alustan sellest, et rahvaesindaja Tamm tõstatas oma küsimuses sisuliselt väikese probleemi: mis mõte on sellel, et me niimoodi inimese ametist vabastame? On täiesti selge, et kui me paneme kellegi ametisse, siis me avaldame talle poliitilist usaldust, aga mis on praegusel juhul ametist vabastamise mõte? Siiski üks mõte on: kuidagi on vaja riigis fikseerida moment, kui üks riigikohtuniku koht on vaba. Põhimõtteliselt võiks selleks leida ka mingisuguse teise mehhanismi, aga see on see mõte.

Aga miks ma tulin siia pulti? Sellepärast, et mul oli võimalus Jüri Ilvestiga kokku puutuda alates päevadest, kui Eestis hakati looma Riigikohut, ja hiljem mitmesugustel asjaoludel, kaasa arvatud siis, kui ma õiguskomisjoni esimehena sattusin tegema praegust karistusseadustikku. Tahan juhtida tähelepanu, et see ei ole mitte tavaline ametist lahkumine ja see ei ole mitte päris tavaline, et töölt lahkub inimene, kelle panus sellesse, et meil on praegu hästi toimiv ja kõrgel tasemel kriminaalkohtupidamise süsteem, ei ole ilmselt mõõdetav. Kui teda ei oleks olnud, siis see valdkond ei oleks nii silmapaistev. Ma ei tea, kas meil on mingisugust võimalust sellisele inimesele kas või formaalselt tänu ja tunnustust avaldada. Kas siin on vahepealsetel aastatel selleks välja kujunenud mingi protseduur? Meil on siin küsimus istungi juhatajale: kas meil on võimalus näiteks püstiseismisega või aplausiga Jüri Ilvestile tunnustust avaldada või teha ettepanek mingisuguseks riiklikuks tunnustuseks? Minu arvates Jüri Ilvest väärib seda, et see otsus ei oleks lihtsalt üks väikene nupule vajutamine. (Aplaus.) Aitäh! Loodetavasti läheb see ka Riigikogu stenogrammi, et Riigikogu täiskogu tunnustas Jüri Ilvesti tööd ja tegevust aplausiga.

11:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh Jüri Adamsile! Loeme selle aplausi tõepoolest tunnustuseks ja lisame selle stenogrammi. Rohkem läbirääkimiste soovi ei ole. Kuna juhtivkomisjon on teinud ettepaneku viia läbi otsuse eelnõu 34 lõpphääletus, siis läheme lõpphääletuse juurde. Panen hääletusele Riigikogu otsuse "Riigikohtu liikme Jüri Ilvesti kohtunikuametist vabastamine" eelnõu 34. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt hääletas 81 Riigikogu liiget, vastu ei ole keegi, erapooletuid on 1. Otsus on vastu võetud.

2. 10:11 Riigikogu otsuse "Paavo Randma Riigikohtu liikmeks nimetamine" eelnõu (35 OE) esimene lugemine

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Läheme edasi. Teine päevakorrapunkt on Riigikohtu esimehe Priit Pikamäe esitatud Riigikogu otsuse "Paavo Randma Riigikohtu liikmeks nimetamine" eelnõu 35 esimene lugemine. Ettekandja on põhiseaduskomisjoni esimees Kalle Laanet. Kõikidel Riigikogu liikmetel on võimalik kummalegi ettekandjale esitada üks suuline küsimus, läbirääkimistel saavad osaleda fraktsioonid ja lõpphääletus on salajane. Palun, Kalle Laanet!

11:00 Kalle Laanet

Austatud juhataja! Head kolleegid! Sedasama otsuse eelnõu arutas põhiseaduskomisjon 1. juunil s.a ja Riigikohtu esimees selgitas, et 1. maist lõppesid riigikohtunik Ott Järvesaare volitused seoses pensionile jäämisega. Seejärel kuulutas Riigikohtu esimees kohtute seaduse § 53 lõike 2 järgi välja avaliku konkursi, millele laekus kolm kandideerimisavaldust. Neist kaks esitasid ringkonnakohtunikud Paavo Randma ja Pavel Gontšarov, kolmas kandideerija oli Euroopa Inimõiguste Kohtu jurist Peeter Roosma. Tulenevalt kohtute seaduse § 55 lõikest 4 kuulas Riigikohtu esimees 5. mail 2015 ära Riigikohtu üldkogu ja 8. mail 2015 kohtute haldamise nõukoja arvamuse ning esitab Riigikogule riigikohtuniku ametisse nimetamiseks Tartu Ringkonnakohtu kohtuniku Paavo Randma kandidatuuri.

Mida siis veel? Riigikohtu esimees selgitas, miks ta sellise valiku tegi. Paavo Randma kasuks räägib eelkõige tema pikaajaline seotus kohtusüsteemiga. Ta alustas oma karjääri kohtusüsteemis Riigikohtu kriminaalkolleegiumi nõunikuna, pärast seda sai Tallinna Ringkonnakohtu kohtunikuks ja sealt edasi Tartu Ringkonnakohtu kohtunikuks. Paavo Randma kaitses 2011. aastal Tartu Ülikooli õigusteaduskonnas doktorikraadi ja oma põhitöö kõrvalt peab ta Tartu Ülikooli õigusteaduskonnas karistusõiguse seminare. Tema näol on tegemist igati väärrika täiendusega Riigikohtu tänasele liikmeskonnale, arvab Riigikohtu esimees.

Ja mida otsustati? Tegime ettepaneku võtta eelnõu täiskogu 9. juuni istungi päevakorda (konsensuslikult), panna eelnõu lõpphääletusele (konsensuslikult), määrata ettekandjaks mind (konsensuslik otsus) ning Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 117 lõike 3 kohaselt teeme ettepaneku, et Riigikohtu liikme kandidaat Paavo Randma esineks Riigikogu täiskogu ees kuni viieminutilise ettekandega (konsensuslik otsus). Aitäh!

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Lugupeetud ettekandja, teile on ka küsimusi. Priit Toobal, palun!

11:00 Priit Toobal

Aitäh, lugupeetud istungi juhataja! Lugupeetud komisjoni esimees! Nagu te ütlesite, sel korral kandideeris riigikohtunikuks kolm kandidaati. Ma küsin mõnevõrra laiemalt: kui populaarne on üldse kohtunikuamet, sh riigikohtuniku amet, nende inimeste hulgas, kes on sinna pädevad kandideerima? Kas on olnud Riigikohtu esimehega selle eelnõuga seoses või mõnel muul juhul, näiteks kui Riigikohtu esimees on käinud oma ettekannet komisjonis tutvustamas, arutelu selle üle, kui populaarne see ametikoht on ja mida teha, et populariseerida kohtunikutööd?

11:00 Kalle Laanet

Aitäh küsimuse eest! Selle küsimusega läheme tagasi eelmisse nädalasse, neljapäevasesse päeva, kui Riigikohtu esimees andis ülevaate kohtute tegevusest. Kindlasti kõik need, kes siin saalis kohal olid või pärast stenogrammi lugesid, said aru, et Riigikohtu esimehel on suur mure kohtute jätkusuutlikkuse pärast. Minul aga oli Riigikohtu esimehega vestlus, kus ta ütles, et tegelikult on ikkagi vaja ka Riigikohtu liikmeks, riigikohtunikuks kandideerimiseks sihtsuunitlusega kutsumist. Nii et tegelikkuses, ütleme nii, suurt tungi ei ole.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Toomas Vitsut, palun!

11:00 Toomas Vitsut

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud ettekandja! Kolme kandideerija näol oli esindatud, kui nende tagamaad vaadata, praktiline kogemus, Euroopa Inimõiguste Kohtu kogemus ja väga tugev akadeemiline taust. Kui see kohtute haldamise nõukojas arutamisel oli, siis mina pidasin oluliseks toetada just akadeemilist kogemust. On ju tegemist kolmanda astme kohtuga, kus võime üldistada peab tõenäoliselt suurem olema kui madalamatel astmetel. Meil tuleb tõenäoliselt veel mitme Riigikohtu liikme kandidaadi saatus otsustada. Mis te arvate, missugune peaks nende taust olema?

11:00 Kalle Laanet

Aitäh küsimuse eest! Mis puutub tehtud valikusse, siis ma saan aru, et sinu valik ühtis Riigikohtu esimehe valikuga. Teiseks, millised valikud saavad tulevikus olema, see sõltub eelkõige inimestest, kes on otsustanud kandideerida Riigikohtu liikmeks. Täna ette arvata, milline see valik hakkab täpselt olema ja millise taustaga need inimesed võiksid olla, on väga keeruline.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Kadri Simson, palun!

11:00 Kadri Simson

Aitäh! Lugupeetud komisjoni esimees! Tänane otsus nimetada Riigikohtu uus liige järgneb otsusele, et üks eelmine Riigikohtu liige läks omal soovil ametist ära. Palun tuletage meelde, kui pikk see protseduur on! Millal see koht vabanes ja kui kaua see asendamise protseduur kuni tänase hääletuseni kestnud on?

11:00 Kalle Laanet

Aitäh küsimuse eest! Kui riigikohtunik on otsustanud lahkuda, siis see eeldab peatset konkurssi ning kooskõlastusi kohtute haldamise nõukoja ja üldkoguga. Nagu te teate, käis Riigikohtu esimees ka kõik fraktsioonid läbi. Nii et see protsess on olnud piisavalt pikk, aga mõõta täpset aega, kas see on kestnud kuu või kaks või kolm, on keeruline.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Mailis Reps, palun!

11:00 Mailis Reps

Aitäh, lugupeetud juhataja! Hea komisjoni esimees! Kas teil on olnud komisjonis juttu või nagu sa ise juba ütlesid, Riigikohtu esimehega eraldi jutuajamisi teemal, mis võiks umbes olla see vanus, millal Riigikohtu liikmed hakkavad vabatahtlikult töölt lahkuma, juhul kui neil ei ole eripensioni garantiisid?

11:00 Kalle Laanet

Aitäh! Aus vastus on, et Riigikohtu esimehega ei ole seda küsimust käsitletud.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Kersti Sarapuu, palun!

11:00 Kersti Sarapuu

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud ettekandja! Priit Toobali küsimuse jätkuks ma küsin, kas Riigikogu saab ka midagi teha selleks, et populariseerida ja väärtustada kohtunikuametit. Kas on räägitud ka sellest, et taastada näiteks eripensionid?

11:00 Kalle Laanet

Aitäh küsimuse eest! Ma usun, et Riigikohtu esimehe ülevaatest ja fraktsioonide esindajate kõnedest tulenevalt on mitmeid ettepanekuid. Ma juba ütlesin, et kindlasti Riigikogu ja ka valitsus peavad tegelema sellega, et kohtute järjepidevus säiliks, et oleks piisavalt palju kohtunikke. Millised iganes saavad need otsused olema, see on hoopis teine küsimus, aga kindlasti tuleb sellega tegelda.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Rohkem küsimusi ei ole. Suur tänu! Nüüd palun Riigikogu ette Riigikohtu liikme kandidaadi Paavo Randma! Viis minutit.

11:00 Riigikohtu liikme kandidaat Paavo Randma

Austatud juhataja! Lugupeetud Riigikogu liikmed, tänan teid esmalt võimaluse eest enne küsimustele vastamist esineda lühikese ettekandega! Juriidilise korrektsuse huvides kinnitan kohe, et jään esitatud kandideerimisavalduse juurde.

Head rahvaesindajad! Kohtudes s.a 13. ja 14. mail parlamendi fraktsioonidega, sain teie küsimustele vastates loodetavasti anda piisavad vastused, mis puudutavad minu erialast tegevust ning ka seisukohti konkreetsemates õiguslikes küsimustes. Arvestades siinkohal ka mulle eraldatud nappi aega, peatun vaid mõningatel üldisemat laadi märksõnadel, mida pean vajalikuks eraldi esile tõsta.

Just kriminaalõigus on valdkond, mis oma olemusest tulenevalt võib kõige teravamalt riivata isiku põhivabadusi ja -õigusi, kuid seda küsimust ei saa käsitleda ainuüksi süüdistatava vaatevinklist. Oluline on silmas pidada, et kriminaalõigus kaitseb samal ajal ka kannatanu huve ning süüdistus esitatakse ja ka kohtuotsus langetatakse lõppeks ju Eesti Vabariigi nimel. Õigussüsteem tervikuna peab tagama, et lisaks süüdistatava huvide kaitsele saaksid kriminaalprotsessis õiglaselt ja täiemahuliselt esindatud kannatanu ning laiemalt ka õiguskorra kui terviku huvid. Nende tihti vastandlike huvide balansseerimine on õigusrahu taastamise ning saavutamise eeldus. Olen seisukohal, et varasemast mõnevõrra kaalukam roll tuleks menetluslikult anda selle kohustuse täitmisel kohtule. Seejuures märgin, et paradoksaalsel kombel ei ole seaduse tasandil praegusel ajahetkel üldse määratletud, milline on kohtumenetluse eesmärk ning kohtu roll selles. Seadus määratleb üldisena, et kohtuotsus peab olema seaduslik ja põhjendatud ning selleni peab jõudma võimalikult kiiresti. Kuid see on ka kõik, mida selle kohta seadusest leiab. Seega on selles küsimuses kohtul avar tõlgendamisruum.

Teise momendina viitan kohtusüsteemi vajadusele olla senisest mõnevõrra avatum kohtulahendite sisu selgitamisel. Ka ajakirjandus on viimasel ajal käsitlenud mitmeid kaasusi, mis on ühel või teisel põhjusel avalikkuse õiglustunnet riivanud. Arvan, et kui selles protsessis oleks lahendi sisu selgitamisel aktiivsemalt osalenud ka otsuse teinud kohus, oleks mitmed ebaselgused ehk olemata jäänud. See temaatika on samal ajal seotud kohtulahendite arusaadavuse küsimusega. Tihti kõlab kriitikat, et kohtulahend on küll pikk ja põhjalik, kuid nn tavalugejale sisuliselt arusaamatu. Olen seisukohal, et kohtulahendites kasutatav juriidiline keel ei tohi täielikult irduda tavakeelest. Ka keerulist õiguslikku küsimust on reeglina võimalik sõnastada selliselt, et see on mõttelisele keskmisele lugejale arusaadav ilma juriidilist kvalifikatsiooni omava isiku abita. Teisisõnu ei kirjuta kohtuotsust üks jurist teisele – alati peab kaasnema teadmine, et seda peavad mõistma ka otsuse esmased adressaadid süüdistatava ja kannatanu näol, kes tänu sellele saaks soovi korral hõlpsamalt ja ka ressursi säästvamalt realiseerida enda menetluslikke õigusi, näiteks edasi kaevata. See on lihtne, kuid minu hinnangul äärmiselt oluline ülesanne. Kui see õnnestuks saavutada, mõistaks avalikkus kohtuotsust paremini, kui peaks osutuma vajalikuks selle avalik käsitlemine.

Kolmandaks tahan rõhutada õigusruumi stabiilsuse vajalikkust. Karistusseadustik kehtib aastast 2002, kriminaalmenetluse seadustik aastast 2004. Õiguskorra vaatevinklist on see väga lühike aeg, eriti kui arvestada korduvaid ning ka suuremahulisi muudatusi, mida nendes õigusaktides ikka ja jälle on tehtud. Ma kordan seisukohta, mille tõstsin esile ka mitmel korral parlamendi fraktsioonidega kohtudes: õigussüsteemi jaoks on stabiilsus väärtus omaette, usaldusväärset ning ajas kestvat kohtupraktikat saab luua ning suunata vaid stabiilsele seadusraamistikule toetudes.

Austatud Riigikogu! Nende üldisemat laadi märkustega ma praegu piirdun. Parlamendi fraktsioonidega kohtudes ning küsimustele vastates tõdesin korduvalt, et meie õiguskorra noorusest johtuvalt on ainese maht, mis meie kohtupraktikutele alles tuleb lahendada ning läbi kirjutada, ääretult suur. Julgen kinnitada, et olen selleks väljakutseks valmis. Täna tähelepanu eest!

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Teile on ka küsimusi. Tarmo Tamm, palun!

11:00 Tarmo Tamm

Aitäh, juhataja! Lugupeetud riigikohtunikukandidaat! Ma küsin kohtuvälise menetluse kohta. Mis te arvate, kui üks menetluse osapool on riik või riigile kuuluv ettevõtte, näiteks maksuamet, kes peaks sel juhul otsuse tegema? Kas maksuamet võiks kokku leppida, et miljon siia või sinna, või peaks selle otsuse kindlasti tegema kohus?

11:00 Riigikohtu liikme kandidaat Paavo Randma

Kokkuleppe sõlmib süüdistatava või kahtlustatavaga vastavalt kehtivale seadusele prokuratuur riigi esindajana. Tema esindab riiklikku süüdistust. Ja selle kokkuleppe kinnitab kohus. Kokkuleppe fikseerimist kohtueelselt ei pea ma mõistlikuks ega võimalikuks.

11:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Priit Toobal, palun!

11:01 Priit Toobal

Aitäh, lugupeetud istungi juhataja! Lugupeetud Riigikohtu liikme kandidaat! Minu küsimus on mõnevõrra laiem, see ei puuduta üksnes kriminaalkolleegiumi temaatikat. Põhiseaduse § 149 annab Riigikohtule põhimõtteliselt kaks rolli. Üks on see, et ta vaatab kohtulahendid läbi kassatsiooni korras, ja teine on see, et ta on ühtlasi põhiseaduslikkuse järelevalve kohus. Üsna palju on Eesti avalikkuses peetud debatti selle üle, kas omal ajal loodud süsteem on selles mõttes õigustatud, et on üks kohus, kes täidab kahte nii põhimõttelist rolli. Milline on teie seisukoht eraldi põhiseaduslikkuse järelevalve kohtu loomise osas?

11:01 Riigikohtu liikme kandidaat Paavo Randma

Aitäh! See on huvitav küsimus, mis ikka ja jälle on päevakorda tõusetunud. Ma arvan, et see on ressursisäästlik lahendus, mis meil praegu on. Olgem ausad, eraldi põhiseaduskohtu loomine nõuaks suhteliselt rohket ressursi, muu hulgas ka n-ö inimkapitali. Tegelikult ma arvan, et Riigikohus on seda topeltrolli päris edukalt kandnud ja et sellises vormis süsteemi jätkumine on pigem hea. Kordan ka juba nenditut, et stabiilsus on väärtus omaette.

11:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Kersti Sarapuu, palun!

11:01 Kersti Sarapuu

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud Paavo Randma! Ma olen teie kohta kuulnud ainult seda, et te olete väga sirge seljaga ja oma arvamusega kohtunik. Aga minu küsimus teile on selline. Te lugesite ette väga palju teemasid, millega tuleks kiiresti hakata tegelema. Milline on see esimene ja kõige tähtsam, millele te tähelepanu pöörate?

11:01 Riigikohtu liikme kandidaat Paavo Randma

Täna sirgeseljalisusele viitamast! Üritan oma tööd edaspidigi selliselt teha. Kuna minu ettekande aeg oli napilt viis minutit, siis pidin maha tõmbama sinna kirjutatud lause, et tegemist ei ole tähtsuse järjekorras esitatud edetabeliga, vaid valikuga paljust, mis meil lahendada tuleb. Nii et tähtsuse järjekorda ma hea meelega esile ei tõstaks. Teine moment on, et kassatsioonikohus saab siiski tegutseda nende küsimuste raamistikus, mida menetlusosalised talle esitavad. Nii et lahendada tuleb küsimused, mis kohtule lahendada antakse.

11:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Toomas Vitsut, palun!

11:01 Toomas Vitsut

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud Paavo Randma! Ühest küljest peaks kohtuotsused muidugi kuidagimoodi arvestama sellega, mida inimesed arvavad, mida nende õiglustunne ütleb. Teisest küljest peaks kohtunikul olema piisavalt sirgeselgsust ja iseseisvust, et langetada sõltumatu otsus. Mil määral teie arvestaksite oma otsuste tegemisel seisukohti, mis avalikus informumis on kujundatud?

11:01 Riigikohtu liikme kandidaat Paavo Randma

Aitäh! Vastus sellele küsimusele on tegelikult väga lihtne ja konkreetne: see on luksus, mida ma ei saa kohtunikuna endale lubada. Ma ei ole seda seni lubanud ega luba ka tulevikus. Nii on.

11:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Märt Sults, palun!

11:01 Märt Sults

Aitäh, härra eesistuja! Härra ettekandja! Küsimus läheb äkki teemast välja, aga kas olete mõelnud teha karistusseadustikku niisugune muudatus, et üldise roolijoomarluse taustal on juba väikenegi joove, olgu 0,1 või 0,2 promilli, kriminaalkorras karistatav ja lõpeb juhtimisõiguse äravõtmisega kohapeal koos auto konfiskeerimisega? Mis te arvate, kas sellise ettepanekuga võiks Riigikogu ette tulla?

11:01 Riigikohtu liikme kandidaat Paavo Randma

Aitäh! Seaduste loomine on Riigikogu pädevuses. Mul kohtunikuna võib selles osas mõtteid olla, aga sellise ettepanekuga ei ole mul isegi võimalik teie ette tulla. Mis puutub sellekohaste sanktsioonide raamistikku, siis see on meil juba praegu päris avar. Süüteo toimepanemise vahendi konfiskeerimine on meede, mida tuleb võib-olla sellistel puhkudel resoluutsemalt rakendada. Ka väärteo sanktsioonid on suhteliselt adekvaatsed. Kui joove jääb alla 0,2 promilli, siis seda vist kohtupraktikas nimetatakse jääknähtudeks. Nii et meil on kehtivas seaduses tegelikult nulltolerants. Kas neid sanktsioone veel karmistada, on mõttekoht. Siin on tõe kriteerium praktika. Üks tõdemus, mida tuleb silmas pidada, on see, et karistused ei hoia süütegusid ära, nendega reageeritakse juba toimunule. Nii et sellist preventiivset, etteulatuvat toimet ma seaduselt ei ootaks, aga see, et reageering süüteole oleks õiglane, on seadusandja pädevuses.

11:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Valeri Korb, palun!

11:01 Valeri Korb

Aitäh! Lugupeetud Paavo Randma! Riigikohtu esimees rääkis möödunud nädalal siin saalis sellest, et on raske leida Ida-Virumaale kohtunikke. Ja minul ongi teile küsimus: kas oskate kommenteerida, miks on nii keeruline leida inimesi, kes töötaks Ida-Virumaa kohtutes?

11:01 Riigikohtu liikme kandidaat Paavo Randma

See küsimus on natukene laiem. Riigikohtu esimees viitas ka sellele, et kohtunikuks kandideerimise kord on võib-olla mõnevõrra ajale jalgu jäänud. Esimese astme kohtunikuks saada on iseäranis keeruline. Esimees viitas vist ka seadusandlikule initsiatiivile seda võimalust avardada, teha kandideerimine lihtsamaks. Ma arvan, et väarikaid kandidaate on, aga kohtuniku ettevalmistuse süsteem on natuke ajale jalgu jäänud ja kohmakas. See on asja üks külg. Teise momendina on välja käidud ka selline meede nagu regioonitasu. See on üks võimalus seda probleemi natuke leevendada.

11:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Henn Põlluaas, palun!

11:01 Henn Põlluaas

Aitäh, härra juhataja! Härra Randma! Põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seadus annab inimestele õiguse pöörduda Riigikohtu poole, kui nad leiavad, et mõni seadus on nende huve või õigusi rikkunud. Mis te arvate, kas seda võiks laiendada ja anda kodanikele õigus pöörduda Riigikohtusse ka avalikes huvides?

11:01 Riigikohtu liikme kandidaat Paavo Randma

See on taas küsimus seadusandjale. Tõsi ta on, praegune põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduses loodud aken on sellest vaatevinklist võttes suhteliselt kitsas. Üks mõte, mis on kõlama jäänud, on see, et võiks seda laiendada, andes selle õiguse parlamendivähemusele. Võib-olla avada nõnda aken Riigikohtusse pöördumiseks huvigruppidele ja üldse n-ö valijatele, kes kasutavad kontakte Riigikogus. Selline täielik õigus esitada Riigikohtusse individuaalkaebaid – ma kardan, et see võib osutuda liiga koormavaks.

11:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Mailis Reps, palun!

11:01 Mailis Reps

Aitäh, lugupeetud juhataja! Lugupeetud kandidaat! Ma usun, et mõne minuti pärast te suure tõenäosusega saate Riigikohtu uueks liikmeks. Kindlasti on teile Riigikohtu maine ja tulevik väga olulised, nii nagu loodetavasti kogu sellele saalile. Meil on ridamisi Riigikohtu otsuseid, mis on saadetud Riigikogule täitmiseks, näiteks ühe või teise seadusandliku akti või terve paketi läbivaatamiseks. Kahjuks terve rida nendest ülesannetest on siimaani sisuliselt läbi töötamata. Missugune on teie ettepanek Riigikogule, kuidas Riigikohtu otsustele peaks reageerima?

11:01 Riigikohtu liikme kandidaat Paavo Randma

Aitäh! "Lugupidavalt" on see sõna. Riigikohus teeb oma tööd ja tõlgendab seadust vastavalt sellele kohustusele, mis talle on pandud, ja seda oma parimate võimete, oskuste ja äranägemise järgi. Nii et "lugupidavalt" oleks see sõna.

11:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, austatud ettekandja! Teile rohkem küsimusi ei ole. Kas fraktsioonidel on soov alustada läbirääkimisi? Läbirääkimiste soovi ei ole. Juhtivkomisjon on teinud ettepaneku panna eelnõu 35 lõpphääletusele. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 79 lõike 2 punkti 3 kohaselt on Riigikohtu liikme ametisse nimetamisel Riigikogu istungil hääletamine salajane. Läheme lõpphääletuse juurde. Panen hääletusele Riigikogu otsuse "Paavo Randma Riigikohtu liikmeks nimetamine" eelnõu. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt hääletas 78 rahvasaadikut, vastu ei olnud keegi ja erapooletuid oli 2. Otsus on vastu võetud. (Aplaus.) Soovime värsele Riigikohtu liikmele jõudu ja head koostööd Riigikoguga!

3. 10:39 Riigikogu otsuse "Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu liikmete tagasikutsumine ja uute liikmete nimetamine" eelnõu (44 OE) esimene lugemine

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Läheme edasi kolmanda päevakorrapunkti juurde: keskkonnakomisjoni esitatud Riigikogu otsuse "Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu liikmete tagasikutsumine ja uute liikmete nimetamine" eelnõu 44 esimene lugemine. Ettekandja on keskkonnakomisjoni esimees Rainer Vakra. Palun!

11:00 Rainer Vakra

Austatud juhataja! Head kolleegid! Seoses Riigikogu XII koosseisu volituste lõppemisega ja lähtuvalt keskkonnatasude seaduse § 56 lõikest 1, on teie ees otsuse eelnõu "Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu liikmete tagasikutsumine ja uute liikmete nimetamine".

Eelnõu sisuks on kutsuda Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogust tagasi Aivar Kokk, Kalev Kotkas, Tõnis Kõiv ja Rein Randver ning ühtlasi nimetada Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu liikmeteks järgmised Riigikogu liikmed: Aivar Kokk, Valeri Korb, Kalvi Kõva ja Mati Raidma.

Keskkonnakomisjon arutas eelnõu oma istungil tänavu 1. juunil ja seal võeti vastu järgmised menetluslikud otsused: teha ettepanek võtta eelnõu Riigikogu täiskogu 9. juuni istungi päevakorda ja panna eelnõu lõpphääletusele. Mõlemad otsused tehti konsensusega. Aitäh!

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Lugupeetud ettekandja, teile on ka küsimusi. Mailis Reps, palun!

11:00 Mailis Reps

Aitäh, lugupeetud juhataja! Hea komisjoni esindaja! Kindlasti oli teil väga põhjalik arutelu kandidaatide üle. Aga võib-olla te ütleksite Riigikogu suurele saalile ja muudele istungi jälgijatele, millega Keskkonnainvesteeringute Keskuse nõukogu tegeleb? Vahest ainukene, mida me valdade-linnade tasandil teame, on mingid suuremad investeeringud, projektide rahastamine. Aga milline on selle nõukogu pädevus ja millega ta iga päev tegeleb?

11:00 Rainer Vakra

Aitäh! Kõigepealt saan mainida, et Riigikogu nimetatud neli Riigikogu liiget asuvad tõepoolest Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu liikmeteks. Ja nagu ka teie ütlesite, on väga paljudele omavalitsuste juhtidele teada, et tegemist on projektide komisjoniga. Sisuliselt hakkavad nad sõna otseses mõttes juhtima Keskkonnainvesteeringute Keskust.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Kadri Simson, palun!

11:00 Kadri Simson

Aitäh! Ma eeldan, et see otsus, millega neli kunagi nimetatud Riigikogu liiget KIK-i nõukogust tagasi kutsuda ja asemele nimetada ka neli inimest, ei haara tervet KIK-i nõukogu. Seal on ju ka liikmed, kelle nõukogus olemist tänane otsus ei muuda. Kes on need ülejäänud nõukogu liikmed, kes jäävad oma ametisse?

11:00 Rainer Vakra

Aitäh! Vastab tõele, et see eelnõu puudutab ainult neid nõukogu liikmeid, kes on seadusega määratud Riigikogu poolt. Usun, et nende liikmetega, kes oma tööd nõukogus jätkavad, on meil kõigil võimalik tutvuda kodulehekülje vahendusel.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Tarmo Tamm, palun!

11:00 Tarmo Tamm

Aitäh, juhataja! Lugupeetud komisjoni esimees! Hea tahte osutusena on nimekirja sattunud ka opositsiooni esindaja. See ei ole ju tavapärane. Kas see tuleneb mingist seadusest või ongi järsku tekkinud hea tava, et ka opositsiooni esindajaid kaasatakse nõukogusse? Ma loodan, et ka muudes nõukogudes saavad opositsiooni esindajad olema. Kuidas te seda kommenteerite?

11:00 Rainer Vakra

Aitäh, hea kolleeg! Mul on hea meel, et te seda märkasite. Tõepoolest on Valeri Korbi näol tegemist Riigikogu liikmega, kes on opositsiooni esindaja, ja võime küll öelda, et tegemist on hea tavaga. Loodame, et see hea tava levib siit Riigikogu seinte vahelt kõikidesse muudessegi valdkondadesse.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Märt Sults, palun!

11:00 Märt Sults

Aitäh, härra eesistuja! Hea ettekandja! Lugu selline, et meedias on üleval olnud järgmine teema. RMK esindaja on rääkinud, et kõik piiriala metsast puhastamise kulud on nad saanud kaetud selle puidu müügist. Hiljuti me kuulsime, et te taotlete piiri puhastamiseks, puude mahavõtmiseks raha. Kuidas te seda vastuolu kommenteerite?

11:00 Rainer Vakra

Aitäh! Ma julgen arvata, hea kolleeg, et te ajasite kaks päevakorrapunkti segamini. RMK-d puudutab järgmine punkt, hetkel on tegemist Keskkonnainvesteeringute Keskuse nõukogu liikmete nimetamisega. Me tuleme RMK juurde järgmist punkti arutades.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Kersti Sarapuu, palun!

11:00 Kersti Sarapuu

Aitäh, härra juhataja! Hea ettekandja! Kui ma kohaliku omavalitsuse juht olin, oli meil väga tihe koostöö KIK-iga. Ja ma ütlen, et see koostöö oli ka suurepärane. Kuid viimastel aastatel hakkas KIK ise andma pankade asemel laenu nende projektide finantseerimiseks. Kahjuks on KIK-i puhul aga kohalikele omavalitsustele antava laenu intress tunduvalt kõrgem kui pankadel, samas me pidime KIK-ist laenu võtma. Kas nõukogu saab asjade seisu muuta, et need laenuitingimused oleksid pankade omadega üheväärsed või isegi soodsamad?

11:00 Rainer Vakra

Aitäh! Kui me vaatame, kelle Riigikogu täna loodetavasti Sihtasutuse Keskkonnainvesteeringute Keskus nõukogu liikmeteks nimetab – need on nimelt Aivar Kokk, sotsiaalkomisjoni esimees; Valeri Korb, Keskerakonna fraktsiooni aseesimees; Kalvi Kõva, Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni esimees; ja Mati Raidma, hiljutine keskkonnaminister –, siis ma usun, et need mehed suudavad küll seda muuta.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Viktor Vassiljev, palun!

11:00 Viktor Vassiljev

Aitäh, härra juhataja! Hea keskkonnakomisjoni esimees! Minu küsimus on selline. KIK-i nõukogust kutsutakse tagasi Tõnis Kõiv, kes oli tuntud selle poolest, et ta nõudis Ülemiste järve sanitaarkaitsetsooni avamist, et kõik soovijad saaksid oma varbaid leotada Tallinna elanike joogivees. Kas ta ka KIK-i nõukogus midagi sellest rääkis? Nüüd on tema teenetest loobunud. Kas on silmapiiril keegi teine samasugune tegelane, kes niisuguste rõvedate ettepanekutega lagedale võib ilmuda?

11:00 Rainer Vakra

Aitäh, kolleeg Vassiljev! Ma pean muidugi vabandust paluma ja ütlema, et kuna ma ise ei olnud keskuse nõukogu liige, siis ma ei oska kommenteerida, mida Tõnis Kõiv seal rääkis. Küll aga saan kinnitada, et olen teiega ühel nõul: Ülemiste järv supluseks ei sobi.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Toomas Vitsut, palun!

11:00 Toomas Vitsut

Aitäh, härra juhataja! Härra ettekandja! Ma ei tea, võib-olla mul läks see kõrvust mööda, aga te lugesite üles küll need liikmed, kes esitatakse Riigikogu poolt, aga nõukogus on teatavasti rohkem liikmeid. Seal on ka ettevõtjate esindajaid ja mitme organisatsiooni esindajaid. Kas te ei tutvustaks neid teisi liikmeid – kes nad on ja kust kohast nad on? Ja mis kaalutlustel te esitate nõukogu liikme kandidaadiks just need inimesed?

11:01 Rainer Vakra

Aitäh! Ma kordan, et kõnealune eelnõu puudutab vaid Riigikogu liikmeid Aivar Kokka, Valeri Korbi, Kalvi Kõva ja Mati Raidmat. Nendes liikmetes puutuvat, kelle on nõukogusse nimetanud ministeerium ministri käskkirjaga, komisjon ei arutanud.

11:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aadu Must, palun!

11:01 Aadu Must

Ma jätkan sedasama poolelijäänud teemat. Mind huvitab lihtsalt see, kas teised liikmed on sinna nõukokku määratud ametikoha järgi või on nad poliitilised figuurid.

11:01 Rainer Vakra

Aitäh! Ma arvan, et nad on mittepoliitilised figuurid.

11:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Priit Toobal, palun!

11:01 Priit Toobal

Aitäh, lugupeetud istungi juhataja! Lugupeetud komisjoni esimees! Otsuse eelnõu 44 paneb meile ette, et me nimetaksime KIK-i nõukokku neli Riigikogu liiget. Parlamendis on kuus fraktsiooni. Kas teised fraktsioonid, kes nõukogus esindatud pole, ka oma kandidaadi välja käisid ehk kas keskkonnakomisjonil tuli leida need neli inimest vaid nende hulgast, kes üles seati?

11:01 Rainer Vakra

Aitäh, hea kolleeg! Teie küsimuses peitus vastus. Fraktsioonidelt palutud Riigikogu liikmete esitamise ajaks oli keskkonnakomisjonile laekunud täpselt neli nime ja need neli nime konsensusega ka suure saali toodi.

11:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Andrei Novikov, palun!

11:01 Andrei Novikov

Aitäh, austatud istungi juhataja! Lugupeetud ettekandja! Jääb mulje, et te ei tea, kes on ülejäänud nõukogu liikmed. Kuidas te seda kommenteerite?

11:01 Rainer Vakra

Aitäh! Ma arvan, et siin saalis võib tekkida igasuguseid muljeid. Fakt on see, et seda küsimust keskkonnakomisjon ei arutanud.

11:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, austatud ettekandja! Teile rohkem küsimusi ei ole. Kas fraktsioonidel on soov alustada läbirääkimisi? Läbirääkimiste soovi ei ole. Juhtivkomisjon on teinud ettepaneku panna otsuse eelnõu 44 lõpphääletusele.

Läheme lõpphääletuse juurde. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt hääletas 72 Riigikogu liiget, vastu 1, erapooletuid oli 2. Otsus on vastu võetud.

4. 10:51 Riigikogu otsuse "Riigimetsa Majandamise Keskuse nõukogu liikmete nimetamine" eelnõu (45 OE) esimene lugemine

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Neljas päevakorrapunkt on keskkonnakomisjoni esitatud Riigikogu otsuse "Riigimetsa Majandamise Keskuse nõukogu liikmete nimetamine" eelnõu 45 esimene lugemine. Ettekandja on keskkonnakomisjoni esimees Rainer Vakra. Palun!

11:00 Rainer Vakra

Austatud juhataja! Head kolleegid! Teie ees on otsuse eelnõu "Riigimetsa Majandamise Keskuse nõukogu liikmete nimetamine". Seoses Riigikogu XII koosseisu nimetatud Riigimetsa Majandamise Keskuse nõukogu liikmete volituste lõppemisega ja lähtuvalt metsaseaduse § 49 lõike 3 punktist 1 on otsuse eelnõu sisuks nimetada Riigimetsa Majandamise Keskuse nõukogu liikmeteks järgmised Riigikogu liikmed: Jaanus Marrandi ja Andres Metsoja. Seda küsimust arutas keskkonnakomisjon oma 1. juuni istungil ja seal tehti kolm menetluslikku otsust, kõik konsensusel. Kõigepealt, võtta eelnõu Riigikogu täiskogu päevakorda 9. juuniks 2015 ehk tänaseks, määrata ettekandjaks keskkonnakomisjoni esimees ja teha ettepanek panna eelnõu lõpphääletusele. Aitäh ja palun seda eelnõu toetada!

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Lugupeetud ettekandja, teile on ka küsimusi. Mailis Reps, palun!

11:00 Mailis Reps

Aitäh, lugupeetud juhataja! Hea komisjoni ettekandja! Kindlasti te peale selle väga väarika ülesande valida välja need kaks Riigikogu esindajat arutasite ka põhjalikult RMK sisulist tööd, seda, mida nõukogu tegema hakkab. Seetõttu ongi mul küsimus. Kindlasti pöördusid inimesed valimiste perioodil teie kui rahvaesindaja poole küsimustega RMK ühe või teise tegevuse kohta. Kas te olete nendest muredest teada andnud tulevastele RMK nõukogu liikmetele ja kui olete, siis millised olid teile saadetud vastused näiteks selle kohta, kui palju võetakse meil metsa maha, millise hinnaga seda müüakse, kas Eesti töötab seda puitu ümber või müüb toormaterjalina ära? Need küsimused kõlasid valimiste ajal päris tihti. Kas te neid teemasid arutasite komisjonis?

11:00 Rainer Vakra

Aitäh! Kõigepealt, kui me vaatame nõukogu rolli, siis loomulikult on see loodud selleks, et esindada omanike tahet ning teostada järelevalvet tegevjuhtide üle. Mis puutub valijate küsimustesse, siis loomulikult on ka nõmmekate jaoks metsaküsimused väga tähtsad ja kindlasti ma kõik nende ettepanekud ja mõtted tulevastele Riigimetsa Majandamise Keskuse nõukogu liikmetele edastan.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Priit Toobal, palun!

11:00 Priit Toobal

Aitäh, lugupeetud Riigikogu aseesimees! Lugupeetud komisjoni esimees! Vastavalt metsaseadusele on parlamendil õigus nimetada kaks esindajat RMK nõukogusse. Parlament koosneb teatavasti kahest poolest: koalitsioonist ja opositsioonist. Praegusesse koalitsiooni kuulub kolm parlamendifraktsiooni ja opositsiooni samuti kolm parlamendifraktsiooni. Paraku on juhtunud nii, et keskkonnakomisjon on otsustanud RMK nõukogusse saata parlamendist kaks koalitsiooni esindajat. Mis põhjustel ei pidanud keskkonnakomisjon vajalikuks nimetada vähemalt ühte esindajat opositsiooni poole pealt?

11:00 Rainer Vakra

Aitäh! Tõepoolest, fraktsioonid esitasid RMK nõukogu liikme kandidaatideks Jaanus Marrandi, Andres Metsoja ja Külliki Kübarsepa. Istungil toimus hääletus, millest võttis osa kaheksa komisjoni liiget. Hääletusel anti Jaanus Marrandile 5 häält, Andres Metsojale 8 häält ja Külliki Kübarsepale 3 häält. Mul ei ole mitte mingit põhjust kahelda keskkonnakomisjoni liikmete hääletustulemuses.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Kersti Sarapuu, palun!

11:00 Kersti Sarapuu

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud ettekandja! Ka mina küsin just nimelt sisulise töö kohta. Nõukogu kindlasti peab kontrollima, kuidas juhatus ja selle allüksused tegutsevad. Erametsad on põhiliselt juba lagedaks tehtud, nendel maadel metsa enam õieti ei kasvagi. Kui ma käisin sügisel seenel mitmel pool riigimetsas, siis nägin, et võsa on väga tihe ning rohi peaaegu rinnuni. Metsavahikohad on aga kõik ära kaotatud. Kas selles suunas on ka kunagi töötulemusi näha?

11:00 Rainer Vakra

Aitäh! Metsapoliitikas on Eesti rangelt lähtunud põhimõttest, et me rohkem metsa ei raiu, kui peale kasvab. Aga ma veel kord kordan: me anname kõik tekkinud küsimused ja mõtted edasi loodetavasti kohe oma volitused saavatele Riigimetsa Majandamise Keskuse nõukogu liikmetele. See rinnuni rohi ja võssa kasvanud seenemets peaks kõigile korda minema.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Tarmo Tamm, palun!

11:00 Tarmo Tamm

Aitäh, juhataja! Hea komisjonipoolne ettekandja! Eelmise punkti arutelul sa ütlesid, et opositsiooni esindaja peaks tulevikus kuuluma igasse sellisesse nõukokku. Järsku see seisukoht aga kadus ära. Mulle teeb heameelt, et hääletamine komisjonis oli demokraatlik, aga sisuliselt võib öelda, et ükskõik kuidas hääled jagunevad, valik on poliitiline. Kahjuks pidid sa oma sõnadest kiiresti loobuma. Aga üks asi on selle juures küll, mis mulle heameelt teeb, ja see on, et Reformierakonna esindajat enam selles nõukogus ei ole. Juhtkond on nagunii selle taustaga ja vähemalt püütakse neid kuidagi kontrollida.

11:00 Rainer Vakra

Aitäh! Kõigepealt ma saan kindlalt, võiks isegi öelda, et surmkindlalt väita, et tegemist oli tõepoolest demokraatlike ja ausate valimistega. Mis puutub oma sõnade söömisses, siis vastupidi, ma olen endiselt seisukohal, et niisugune hea tava, et nõukogus oleks ka opositsiooniliikmed, on mõistlik. Samas tuleb tunnistada, et olenemata sellest, kas sa oled komisjoni esimees või mitte, on sul ikka üks hääl. Tegemist ei ole rahvastepalliga, kus kaptenil on kaks elu. Kõigil on üks hääl ja vastavalt hääletuse tulemusele, mille ma ette lugesin, osutusid valituks Andres Metsoja ja Jaanus Marrandi.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Märt Sults, palun!

11:00 Märt Sults

Aitäh, härra eesistuja! Hea ettekandja! Kunagi oli Eesti krooni tagatiseks ehk likviidsuse tagatiseks Eesti mets, vara. Kas praegu on seda metsa niisama palju, kui oli Eesti krooni kehtestamise ajal, või praegu euro ei vaja mingeid tagatise ja mets on hoopis teistsugune, nagu siin eelkõneleja ütles: rohi on nabani ja seente kättesaamiseks tuleb roomata?

11:00 Rainer Vakra

Aitäh! Infoks headele kolleegidele kinnitan, et Eesti on Euroopa riik, mis on kõige suuremal määral metsaga kaetud. Tervelt 53% Eesti territooriumist on mets.

11:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Toomas Vitsut, palun!

11:00 Toomas Vitsut

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud ettekandja! Riigimetsa Majandamise Keskus on olnud kasumlik ettevõtte ja see kasumlik ettevõtte on andnud üsna olulise panuse riigieelarve täitmisel. Öelge palun, kas koalitsiooni esindajatele, keda me nüüd sinna nõukogu liikmeks pakume, on antud ka instruktsioonid, kui suur peaks olema panus, mis sealt riigieelarve täiendamiseks tuleb.

12:00 Rainer Vakra

Aitäh! Hea küsija, ma pean vabandust paluma, aga riigieelarve tulupoole täitmist keskkonnakomisjon selle päevakorrapunkti raames ei arutanud. Aga ma usun, et need kaks kandidaati lähtuvad oma toimetustes ja tegemistes omanike ehk Eesti riigi elanike huvidest.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Mihhail Stalnuhhin, palun!

12:00 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud ettekandja! Riigimetsa Majandamise Keskuse töö vastu on korduvalt huvi tundnud Riigikontroll. Eelmise parlamendikoosseisu ajal esitati nelja aastaga kaks aruannet, mis olid seotud põhilise probleemiga ehk metsaressursi arvestuse erinevate meetodite kasutamisega. Mulle meenub, et räägiti ka sellest, et see on probleem olnud juba pikkade aastate jooksul. Muidugi on võimalik, et te arutasite ainult kandidaate ega seadnud neile mingeid eesmärke, aga võib-olla tuli seegi jutuks, millega nad põhimõtteliselt peaksid seal nõukogus tegelema?

12:00 Rainer Vakra

Aitäh! Tõepoolest, metsaarvestuslikke küsimusi keskkonnakomisjon selle päevakorrapunkti raames ei käsitlenud. Aga ma tean, et nii ministeerium kui keskkonnakomisjon on teie tõstatatud küsimust arutanud ka selle koosseisu ajal ja loodetavasti arutab seda aasta jooksul taas.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Siret Kotka, palun!

12:00 Siret Kotka

Aitäh, hea juhataja! Hea komisjonipoolne ettekandja! Mul on väga hea meel, et te põhimõtteliselt peate heaks tavaks, et nõukogus esindavad Riigikogu nii opositsiooni kui ka koalitsiooni esindajad. Mul on küsimus: kui oli hääletus, siis kas te isiklikult pidasite valides silmas hea tava põhimõtet ja hääletasite ka Külliki Kübarsepa kui opositsiooni kandidaadi poolt?

12:00 Rainer Vakra

Aitäh! Ma ütlen ausalt, et kui valikus on ikkagi endine põllumajandusminister, siis sellisel juhul tuleb toetada endist põllumajandusministrit.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Viktor Vassiljev, palun!

12:00 Viktor Vassiljev

Aitäh, härra istungi juhataja! Hea keskkonnakomisjoni esimees! Vahetatavatest liikmetest kaks on poliitikud ja tuntud inimesed. Aga kes need ülejäänud on?

12:00 Rainer Vakra

Aitäh! Ülejäänute seas on nii tuntud kui mittetuntud inimesi, olgu nad ka nimetatud: Mati Polli, Rain Vipper, Andres Talijärv, Kalev Järvelill, Veiko Tali ja Jaanus Tamkivi.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Austatud ettekandja, teile rohkem küsimusi ei ole. Kas fraktsioonidel on soov avada läbirääkimised? Ei ole. Priit Toobal, kas teil on protseduuriline küsimus?

12:00 Priit Toobal

Aitäh! Ei ole protseduuriline küsimus. Kodu- ja töökorra seaduse järgi on võimalik ka läbirääkimistel sõnavõtt kohapealt, ei pea tulema pulti. Ma kasutan selle võimaluse ära. Keskerakonna fraktsioon peab heaks tavaks, et parlamendil on õigus nimetada nõukogudesse oma esindajad. Nagu ma oma küsimust esitades ütlesin, parlament koosneb teatavasti laias laastus kahest osast: koalitsioonist ja

opositsioonist. Kuna metsaseaduse kohaselt on parlamendil õigus nimetada kaks inimest RMK nõukogusse, siis me leiame, et hea tava järgi peaks üks olema koalitsiooni esindaja ja teine opositsiooni esindaja. Paraku keskkonnakomisjon nii ei arva ja ettepandud eelnõu näeb ette, et parlament nimetaks RMK nõukokku üksnes koalitsioonisaadikud. Sellel põhjusel Keskerakonna fraktsioon seda eelnõu toetada ei saa.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Rohkem läbirääkimiste soovi ei ole. Juhtivkomisjon on teinud ettepaneku panna otsuse eelnõu 45 lõpphääletusele.

Panen hääletusele Riigikogu otsuse "Riigimetsa Majandamise Keskuse nõukogu liikmete nimetamine" eelnõu 45. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt hääletas 47 Riigikogu liiget, vastu 34, erapooletuid ei ole. Otsus on vastu võetud.

5. 11:08 Riigikogu otsuse "Eesti Arengufondi nõukogu liikmete nimetamine" eelnõu (46 OE) esimene lugemine

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Viies päevakorrapunkt on majanduskomisjoni esitatud Riigikogu otsuse "Eesti Arengufondi nõukogu liikmete nimetamine" eelnõu 46 esimene lugemine. Ettekandja on majanduskomisjoni esimees Toomas Kivimägi. Palun!

12:00 Toomas Kivimägi

Väga lugupeetud juhataja! Head kolleegid! Eesti Arengufondi seaduse järgi kuulub arengufondi nõukogusse üheksa liiget ja neist üheksast liikmest viis nimetab ametisse Riigikogu majanduskomisjoni ettepanekul. Neist viiest nõukogu liikmest kaks on Riigikogu liikmed ning kolm on üldsuse ja ettevõtluse esindajad.

Seoses Riigikogu XII koosseisu volituste lõppemisega on formaaljuriidiliselt lõppenud ka eelmiste Riigikogu liikmete volitused Eesti Arengufondi nõukogus, mistõttu majanduskomisjon pöördus kõikide Riigikogu fraktsioonide poole ettepanekuga esitada oma kandidaadid kui Riigikogu liikmed arengufondi nõukogusse. Oma ettepaneku esitas Riigikogu kuuest fraktsioonist kuus. Üldsuse ja ettevõtluse esindajatest kahe liikme volitused lõppesid 6. juunil s.a (kolmanda üldsuse ja ettevõtluse esindaja Ville Jehe volitused kehtivad endiselt ja tema on ühtlasi ka arengufondi nõukogu esimees). Seetõttu pöördus majanduskomisjon kirjaga EVEA poole, samuti Teenusmajanduse Koja, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja ja Eesti Tööstus- ja Kaubanduskeskuse poole. Kokku esitati üldsuse ja ettevõtluse kandidaatidena Eesti Arengufondi nõukogusse kolm liiget. Need kandidaadid esitasid EVEA, Teenusmajanduse Koda ja lisaks omal algatusel ka Eesti Haiglate Liit.

Majanduskomisjon arutas kandidatuure 1. juunil, kui viidi läbi ka kandidaatide valimine. Salajasel hääletusel osutasid Riigikogu liikmete seast valituiks Maris Lauri, kelle oli esitanud Eesti Reformierakonna fraktsioon, ja Jevgeni Ossinovski, kelle kandidatuuri oli esitanud Eesti Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon. Kordan veel kord, et hääletus oli salajane ja salajase hääletuse tulemusena said Maris Lauri ja Jevgeni Ossinovski enim hääli. Seejärel kanti nad ka asjaomase otsuse eelnõusse kui arengufondi nõukogu Riigikogu liikmetest kandidaadid. Üldsuse ja ettevõtluse esindajate nimetamiseks toimus samuti salajane hääletus ja selle tulemusena osutasid valituks Sven Papp, kelle oli esitanud Teenusmajanduse Koda, ja Mart Einasto, kelle oli esitanud Eesti Haiglate Liit. Majanduskomisjon tegi oma 2. juuni istungil järgmised menetluslikud otsused: esiteks, määrata otsuse eelnõu ettekandjaks Toomas Kivimägi, teiseks, teha ettepanek võtta otsuse eelnõu täiskogu päevakorda tänaseks ehk 9. juuniks, ja kolmandaks, panna eelnõu lõpphääletusele. Kõik need otsused tehti konsensusel. Täna!

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, lugupeetud ettekandja! Teile on terve rida küsimusi. Mailis Reps, palun!

12:00 Mailis Reps

Aitäh, lugupeetud juhataja! Hea komisjoni esimees! Kindlasti tänu sellele, et me täna otsustame siin saalis arengufondi nõukogu liikmete üle, on teil olnud soov tutvuda ka arengufondi eilsete probleemide, tänase päeva ja tulevikuga. Arengufond loodi päris mitme aasta eest Sitra eeskujul ootuses ja lootuses, et sellest saab Eesti Nokia või uue Eesti tuleviku mootor. Eesmärk oli hakata ühelt poolt riskikapitali välja andma ja ettevõtlust arendama, teiselt poolt aga leida suur Eesti tuleviku lahend. Kas olete veendunud, et arengufond on oma probleemidest üle saanud ja tal on selge tulevikupilt, või olete pigem pessimistlik ja arvate, et arengufondi tuleb põhjalikult reformida?

12:00 Toomas Kivimägi

Aitäh! See küsimus ei ole küll otseselt seotud käesoleva otsuse eelnõuga, aga tõepoolest, majanduskomisjon on korduvalt arutanud arengufondi tegevust. Me oleme kohtunud arengufondi juhtkonnaga, sh Pirko Konsa ja Ville Jehega, ja sõandan öelda, et arvamusi arengufondi tegevuse tulemuslikkuse ja perspektiivi kohta on tegelikult seinast sein. Sellest tulenevalt on majanduskomisjon palunud komisjoni liikmel Maris Lauril põhjalikumalt süveneda arengufondi senisesse tegevusse, hinnata selle tegevuse tulemuslikkust ning fondi praegust kohta ja perspektiivi, silmas pidades eesmärgi ja ülesandeid, mis talle seadusega on pandud. Samas on ka ajakirjandusest läbi jooksnud, et meid teevad mõnevõrra ettevaatlikuks nii Eesti Kaubandus-Tööstuskoja kui ka tööandjate keskliidu võrdlemisi kriitilised seisukohad arengufondi tegevuse suhtes. Nende arvamus tõepoolest on, et arengufond tuleks reorganiseerida. Aga ma olen täna seda meelt, et me ei tohi midagi kiirustades teha. Kui vaadata ajas tagasi, siis näeme seal ka mõningaid skandaale, aga samas on fond ikkagi üsna märkimisväärselt omal ajal panustanud. Võtame kas või sellesama SmartCapi, mis on olnud lõppkokkuvõttes vägagi edukas.

Jah, nüüd on arengufondi juhatus ja nõukogu võtnud seisukoha, et sellise investeerimistegevusega nad selles ettevõtluse staadiumis enam edasi tegelema ei peaks. Pigem on nad seda meelt, et see n-ö investeerimispakett tuleks erastada. Mina arvan, et arengufond vajab n-ö restarti. Meie jaoks on siiski väga oluline märk ettevõtjate esindusorganisatsioonide väga kriitiline hoiak, sest ettevõtlus on kindlasti üks neid valdkondi, mida fond peaks teenima. Loomulikult, kui me vaatame tööjõu seisukohalt, siis on arengufondi kõige suurem valdkond seire ja selline rohemajanduse pool, kus koosseisu mõttes on enim töötajaid. See aga võib-olla otseselt ei haaku alati ettevõtlusega.

Igal juhul me kavatseme arengufondi tegevust ja tulevikku sisuliselt arutada septembris-oktoobris ja siis kujundada lõpliku seisukoha. Igal juhul on vaja uusi nüansse. Me kohtusime ka eile Pirko Konsaga ja kuulsime, et nad korraldavad arengufoorumi nr 2, et püstitada Eesti jaoks järgmisi suuri eesmärgi. Nii et nad ise on väga aktiivsed ja tahtmist täis, aga otse loomulikult, kuna arengufond on ikkagi otseselt Riigikoguga seotud, siis kindlasti ta ootab meilteki uusi rõhuasetusi, aktsente. Arvan, et uued nõukogu liikmed suudavad anda oma panuse ja me ootame ka nende tagasisidet.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Kolleeg Valdo Randpere, kas teil on protseduuriline küsimus?

12:00 Valdo Randpere

Jah, mul on protseduuriline küsimus seoses sellega, et me arutame tegelikult arengufondi nõukogu liikmete tagasikutsumist ja uute nimetamist. Minu arvates on natuke ebakohane esitada praegu küsimusi Eesti Arengufondi mineviku, oleviku ja tuleviku kohta. Mitte et mul selle vastu huvi puuduks, aga lihtsalt teema ei ole see.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Priit Toobal, ka protseduuriline küsimus, palun!

12:00 Priit Toobal

Aitäh, lugupeetud istungi juhataja! Minu teada kuulub selles koosseisus Valdo Randpere väliskomisjoni liikmete hulka. Kuidas saab Valdo Randpere teada, missugune arutelu toimus majanduskomisjonis selle eelnõu menetlemisel? Võib-olla arutati – ja ma väga loodan, et tõesti arutati – ka Eesti Arengufondi tegevust laiemalt, mitte üksnes nõukogu liikmete nimetamist. Nii et kui komisjoni esimees vastab

küsimustele väga sisuliselt ja pidades silmas arutelu, mis komisjonis toimus, siis see on ainult kiiduväärt. Valdo Randpere seesugune märkus on minu meelest täiesti asjakohatu.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Head kolleegid, mul on ettepanek: kasutame aega säästlikult ja läheme päevakorraga edasi. Härra Randpere, veel korra protseduuriline küsimus, ma saan aru.

12:00 Valdo Randpere

Ei saa jätta vastamata. Nimelt, härra Kivimägi ütles sissejuhatavas lauses, et kuigi seda küsimust ei arutatud majanduskomisjoni istungil, ma siiski vastan. Sellest ma tegin oma järelduse.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Head kolleegid! Ettekandjal on vastamisel kindlasti teatud vabadus, jätame selle talle alles. Läheme päevakorraga edasi. Andres Herkel, palun!

12:00 Andres Herkel

Aitäh, austatud juhataja! Austatud komisjoni esimees! Kahtlemata olid arengufondi oleviku ja tuleviku küsimused arutelu all ka nende kandidaatidega, keda komisjon valis. Sellest tulenevalt ma küsin, kas selle valiku põhjal võib järeldada, et koalitsioon on andnud arengufondile mõnevõrra ajapikendust oma n-ö restardi tegemiseks. Kui meenutada koalitsioonikõnelusi, siis oli suhtumine võib-olla kriitilisemgi, kui teie sõnavõtust välja tuli. Ja öelge palun ka seda, kuidas on arengufondi eesmärkide saavutamisele kaasa aidanud see halb praktika, et juba mitmes koalitsioon järjest määratakse arengufondi nõukogusse Riigikogu liikmeid ainult koalitsioonierakondade hulgast.

12:01 Toomas Kivimägi

Aitäh, härra küsija! Ma veel kord täpsustan ka Valdo Randpere küsimuse peale, et majanduskomisjon arutas sisuliselt arengufondi tegevust, sidumata seda nõukogu liikmete määramisega. See on olnud eraldi sisuline teema päevakorras. Aga minu seisukoht oli, et tänase otsuse eelnõuga see seotud ei ole. Mis puutub Andres Herkeli küsimusse, siis saan vastata niimoodi, et kuna majanduskomisjonis oli hääletus salajane, siis mul ei ole vähimatki põhjust püüda ära arvata, kes kuidas hääletas. Ma ei tea, võib-olla ka opositsioonisaadikud toetasid Jevgeni Ossinovski või Maris Lauri kandidatuuri. Nii et selles mõttes oli meil see protseduur natukene teistsugune. Ma väga loodan, et selle kuue hääle hulgas oli ka mõni opositsioonisaadiku hääl. Ent ma ei saa kommenteerida, kes kuidas hääletas, kuna hääletus oli salajane.

12:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Toomas Vitsut, palun!

12:01 Toomas Vitsut

Aitäh, härra eesistuja! Lugupeetud ettekandja! Ma pean tunnistama, et ka mina kuulun nende hulka, kes on arengufondi tegevuse suhtes kriitiline kuni sinnamaani välja, et ma kahtlen sügavalt, kas arengufondi eksisteerimisel üldse väga mõtet on. Aga minu küsimus on teiste arengufondi liikmete kohta. Kas võiksite natukene avada seda, mida konkreetsemalt need teised Eesti Arengufondi liikmed fondi tegevusele juurde annavad?

12:01 Toomas Kivimägi

Aitäh! Mina ise ei kuulu arengufondi nõukogusse ja mul puudub igasugune informatsioon selle kohta, mida teised nõukogu liikmed on teinud, milliseid seisukohti seal väljendanud. Aga arengufondi nõukogu koosseis on paika pandud tulenevalt Eesti Arengufondi seadusest. Seal on kaks liiget avalik-õiguslike ülikoolide esindajad, kaks liiget on nimetanud Vabariigi Valitsus, kolm on üldsuse ja ettevõtluse esindajad ja kaks on Riigikogu liikmed. Nii et ma sain küll aega valmistuda küsimuseks, kes on teised nõukogu liikmed – aiasin seda küsimust ette. Ülikoolide esindajatena kuuluvad sinna Volli Kalm ja

Andres Keevallik, üldsuse kolmas esindaja, kelle volitused jätkuvad ja kes ühtlasi on nõukogu esimees, on Ville Jehe. Vabariigi Valitsus nimetas alles hiljuti valitsusliikmetena arengufondi nõukogusse Urve Palo ja Kristen Michali.

12:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Kersti Sarapuu, palun!

12:01 Kersti Sarapuu

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud ettekandja! Ma mäletan aega, kui arengufond asutati ja seda asus juhtima Heido Vitsur, kes oli alati pildil ja paistis silma sellega, et tal olid head ideed ja hästi tehtud analüüsid. Viimastel aastatel olen arengufondi töö kohta kuulnud ainult kehva tagasisidet. Kas on jutuks olnud, kas valitav nõukogu kavatseb jätkata sama juhtkonnaga? Ja võib-olla suudate nimetada mõned märksõnad, mida arengufond on viimastel aastatel peale teie ettekandes toodu veel korda saatnud?

12:01 Toomas Kivimägi

Aitäh! Mis puutub küsimusse, mis nad on veel korda saatnud, siis minule teadaolevalt nad tegelevad ka energiamajanduse arengukava väljatöötamisega. Nad on siiski üsna palju panustanud. Aga tõepoolest, nüüd on käes n-ö restardi koht ja ma ootan just uutelt nõukogu liikmetelt palju. Tegelikult on vahetumas üks kolmandik nõukogu liikmetest – Mart Einasto oli ka seni arengufondi nõukogu liige. Ütlen veel kord, et pole tehtud otsust ei arengufondi samal moel jätkamise ega ka fondi reorganiseerimise kohta, aga igal juhul on selge plaan võtta hiljemalt septembris-oktoobris see teema käsile. Kindlasti on vaja eesmärgid ja ülesanded üle vaadata. Ma ei salga, et tegelikult on terve hulk institutsioone, kes on valmis osa praeguseid arengufondi funktsioone üle võtma. Eks see on ka selline ratsionaalsuse küsimus. Me igal juhul seda kaalume ja septembris-oktoobris kindlasti langetame otsuse. Mis puutub juhtkonda, siis tõepoolest on üleval olnud ka arengufondile uue juhatuse esimehe leidmine. See protsess on aga mõnevõrra peatunud ja seda igati põhjendatult. On mõistlik ära oodata uus nõukogu koosseis, ehk uus nõukogu valib uue juhatuse esimehe. Ma arvan, et see on lähema kuu või kahe küsimus. Kui me majanduskomisjonis Ville Jehega kohtusime, siis ma küsisin, kas tema arvates on säravaid kandidaate arengufondi juhatuse esimehe kohale, ja tema ütles, et jah, on. See sisendab meilegi optimismi. Arvan, et on mõistlik anda nii arengufondi nõukogule kui ka uuele juhatuse esimehele kolm, neli või viis kuud aega uusi eesmäärke seada ja need siis lauale panna. Kui need on veenvad majanduskomisjoni ja kogu Riigikogu arvates, siis fond jätkab. Kui need ei ole veenvad majanduskomisjoni ja kogu Riigikogu arust, siis ei ole mõistlik seda edasi pidada. EAS on valmis teatud funktsioone üle võtma, teaduste akadeemia on valmis teatud funktsioone üle võtma, samuti tööandjate keskkliit ja kaubandus-tööstuskoda. Nii et huvi selle töö tegemise vastu, millega arengufond tegeleb, on mitmes teises organisatsioonis olemas.

12:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Märt Sults, palun!

12:01 Märt Sults

Aitäh, härra eesistuja! Hea ettekandja, kas te peate õigeks, et Eesti Arengufond koos oma nõukoguga on poliitiline organisatsioon ja viib ellu poliitilisi otsuseid ega toeta tegelikult visionääre ja tegijaid? Millisesse erakonda peab kuuluma visionäär, et tema projektid saaksid arengufondis toetatud?

12:01 Toomas Kivimägi

Ma arvan, et kõige parem on see, kui visionäär ei kuulu ühtegi erakonda. Siis on ehk kõige suurem tõenäosus saada toetatud. Kui ta kuulub ühte või teise erakonda, siis on ikkagi kellelgi ainuüksi selle tõttu põhjus tema vastu hääletada. Arengufondi puhul ongi rõhutatud selle seiret tehes fondi sõltumatust. Jah, nõukogusse kuulub ka poliitikuid, aga poliitikute osakaal, kui seal on kaks Riigikogu liiget ja kaks valitsuse esindajat, on kokku neli. Nii et mittepoliitikute osakaal on suurem. Ma arvan, et põhiprobleem ei ole tegelikult politiseerituses, ja nagu ma viitasin, ajas tagasi vaadates näeb, et arengufond on olnud üsna edukas väga paljudes asjades, aga situatsioon on päris palju muutunud. Nad ise on tunnistanud näiteks sellesama SmartCapi puhul, et kuna erahuvi säärase investeeringute vastu

on piisavalt suur, siis riik selles staadiumis ei peaks enam panustama. Mis puutub seiresse, siis silma torkab veel üks nüanss: seal oli kunagi väga palju häid analüütikuid, aga päris paljud neist on kas subjektiivsetel või objektiivsetel põhjustel fondist lahkunud. Ma arvan, et see on kindlasti üks tööloik, mis vajab tugevdamist, kui arengufond oma tegevust jätkab.

12:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Viktor Vassiljev, palun!

12:01 Viktor Vassiljev

Aitäh, istungi juhataja! Hea majanduskomisjoni esimees! Ma jätkaks seda teemat ühe küsimusega. Mind väga huvitab Eesti Arengufondi nõukogu oma poliitika ja poliitikutega. Pean silmas valitsuskoalitsiooni poliitikuid, kes eelmises, õigemini isegi kahes eelmises koalitsioonis võtsid vastu ettevõtjavaenulikke otsuseid. Näiteks võib tuua kas või 1000-euroste arvete deklareerimise. Ka selles koalitsioonis on käsil ettevõtjavaenulikud sammud, nagu kütuseaktsiisi ja majutusasutuste käibemaksu tõstmine. Kas me saame olla kindlad, et koalitsioonipoliitikud ei hakka ettevõtjavaenulikku poliitikat ajama ka arengufondi nõukogus?

12:01 Toomas Kivimägi

Aitäh! Ma kindlasti ei jaga seda kartust. Kõik me tunneme ju Maris Laurit, kes on olnud pikka aega Hansapanga või Swedbanki analüütik. Enamik meist on teda seni uskunud, aga nüüd, kui temast on saanud poliitik, me enam justkui ei peaks teda uskuma. Ma arvan, et Maris Lauri on Eesti parimaid analüütikuid, nii et ta on igati väärline kandidaat sinna nõukogusse. Ja Marisele ei ole ka antud kaasa mingit agendat, et see või teine otsus arengufondi tuleviku kohta peab olema niisugune või naasugune. See on puhtalt tema enda otsustada. Tema annab oma hinnangu teada majanduskomisjonile ja sealt jõuab siia suurde saali, kui meil tuleb vastu võtta mingisugune otsus. Sama kehtib Jevgeni Ossinovski kohta. Nii tugevaid isiksusi, nagu on Jevgeni Ossinovski, ei ole palju. Kokku võttes on väga hea, et arengufondi nõukogus on varsti palju värsket verd. Usun, et need on tõepoolest väga head kandidaadid. Sama võib tegelikult öelda ka üldsuse ja ettevõtluse esindajate kohta. Sven Papp on väga kogenud advokaat, kes seisab Raidla Ellexi taga. Ta on selle advokaadibüroo advokaat väga pikka aega olnud ja väga suure missioonitundega inimene. Samamoodi on väga hea renomeega Mart Einasto, kes oli ka eelmises koosseisus ja jätkab nüüd.

12:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Olga Ivanova, palun!

12:01 Olga Ivanova

Aitäh, lugupeetud eesistuja! Austatud ettekandja! Mul on järgmine küsimus. Ettevõtluse ja üldsuse uue esindaja määramiseks pöördus majanduskomisjon eri organisatsioonide poole. Millised organisatsioonid need olid? Ja mispärast just Sven Papp ja Mart Einasto olid need isikud, kelle nimed komisjon otsustas hääletustulemuse põhjal kanda Riigikogu otsuse eelnõusse?

12:01 Toomas Kivimägi

Aitäh! Mulle tundub, et te olite vahepeal saalist ära. Ma päris alguses tutvustasin, et majanduskomisjon pöördus EVEA, Teenusmajanduse Koja, Eesti Tööandjate Keskliidu ja Eesti Kaubandus-Tööstuskoja poole ehk siis nelja organisatsiooni poole. Ja lisaks, nagu ma ka ütlesin, esitas omal initsiatiivil oma kandidaadi Eesti Haiglate Liit. Teisele küsimusele on mul hoopis lihtne vastata. Hääletus oli küll salajane, aga Sven Papi ja Mart Einasto kandidatuuri toetus oli üksmeelne. Kõik komisjoni liikmed toetasid nende kahe mehe kandidatuuri. Ma usun, et see on parim kinnitus nende tugevusele.

12:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Tarmo Tamm, palun!

12:01 Tarmo Tamm

Aitäh, juhataja! Lugupeetud komisjoni esimees! Mul on hea meel, et komisjonis toimuvad valimised demokraatlikel alustel, aga demokraatia tulemusena said arengufondi nõukogusse Riigikogu esindajatena vaid koalitsioonisaadikud. Arengufondi nõukogu roll peaks olema päris suur, et Eesti majandus kasvaks ja areneks. Kahjuks on Eesti majandus juba pikka aega stagnatsioonis, selle aasta esimeses kvartalis oli majanduskasv ainult 1%. Kas teile ei oleks majanduskomisjoni esimehena rõõmu teinud, kui nõukogusse oleks sattunud ka mõni opositsiooni esindaja, kes oleks esindanud teistsugust nägemust Eesti majanduse kasvust?

12:01 Toomas Kivimägi

Aitäh! Minul otse loomulikult ei oleks isiklikult olnud mitte midagi selle vastu, kui sinna oleks sattunud ka mõni opositsiooni esindaja. Samas ma ei ole kindlasti seda meelt, et opositsiooni esindaja vaated meie majanduse tulevikule peaks olema oluliselt erinevad koalitsiooni omadest. Ma usun, et valikud ei ole väga erinevad ja lausa vastandlikud. Ent ütlen veel kord, et see oli salajase hääletuse tulemus ja ma ei tea, kes kuidas hääletas. Ja loomulikult ei ole mul siinkohal põhjust oma seisukohta välja öelda, vastasel korral ei oleks tegemist salajase hääletusega.

12:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aadu Must, palun!

12:01 Aadu Must

Aitäh, lugupeetud juhataja! Hea komisjoni esimees! Kui kultuurikomisjon käis tutvumas teaduste akadeemia tööga, siis seal räägiti palju akadeemia püüdlustest rohkem kaasa rääkida Eesti arengu kujundamisel ja anti üsna selge vihje, et teaduste akadeemia on pidanud konsultatsioone arengufondi teatud funktsioonide ülevõtmiseks. Mind huvitab see, kas see on ainult akadeemiapoolne nägemus või on seda arutatud ka komisjonis. Kui seda on arutatud, siis kas sellises arengus nähakse positiivset perspektiivi?

12:01 Toomas Kivimägi

Aitäh! Me oleme majanduskomisjonis koos Maris Lauriga kohtunud Tarmo Soomerega. Eile toimus meil n-ö väljasõiduistung lausa teaduste akadeemia uhkes palees ja seal oli Tarmo Soomerega sellest taas väga palju juttu. Julgen kindlalt väita, et teaduste akadeemia potentsiaal on ilmselgelt alakasutatud. See oli minu jaoks täiesti arusaamatu, et kui ma arengufondi juhtidega kohtudes neilt küsisin, kas nad on teaduste akadeemia käest midagi tellinud, siis tuli vastus, et praktiliselt mitte midagi. See on täiesti arusaamatu! Mida on siinjuures veel oluline märkida: mingite vanade mallide järgi on ettekujutus teaduste akadeemiast selline, et seal on proud ja härrad alates 70. eluaastast. Tegelikult on sinna tekkinud paras kamp inimesi, kelle teotähe on väga suur ja kelle teadmised on märkimisväärsed. Nii et ma arvan, et see on ilmselgelt alakasutatud potentsiaal. Arengufond ongi väljendanud valmisolekut seire osas neile arvestataval määral kas tellimusi esitada või siis lausa neile teatud funktsioone üle anda. Nii et see on üks võimalikke valikuid arengufondi tuleviku kavandamisel.

12:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Erki Savisaar, palun!

12:01 Erki Savisaar

Austatud juhataja! Hea ettekandja! Enne kui komisjonis läks salajaseks hääletuseks, toimus ka täiesti avalik hääletus hääletamismeetodi üle. Opositsioon pakkus välja, et igal liikmel võiks olla üks hääl ja vastavalt häälte arvule moodustub ka nõukogu liikmeskond. Koalitsioon leidis, et igaühel peab ilmtingimata olema kaks häält, et saaks valitud just koalitsiooni esindajad. Miks te sel hetkel ei toetanud opositsiooni ettepanekut, aga täna siin räägite, et teie arvates võiks ka opositsioon olla seal nõukogus esindatud?

12:01 Toomas Kivimägi

Aitäh! Esiteks, ma väljendasin oma põhimõttelist seisukohta. See ei puuduta konkreetset valikut ja pole välistatud, et ma salajasel hääletusel võisin toetada opositsiooni kandidaati. Aga tõepoolest, Andres Herkel tegi ettepaneku, et igal majanduskomisjoni liikmel võiks olla üks hääl ja mina tegin ettepaneku, et igal majanduskomisjoni liikmel võiks olla kaks häält, kuna me valisime ikkagi kahte liiget. See on jällegi see demokraatia valu või võlu. Otsustati, et igaühel on kaks häält – sellisena see protokoll kirja läks –, ja salajasel hääletusel oligi igaühel kaks häält.

12:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Kadri Simson, palun!

12:01 Kadri Simson

Aitäh! Lugupeetud majanduskomisjoni esimees! Selle jaoks, et Riigikogu saaks nimetada kaks esindajat arengufondi nõukogusse, tuli kaks Riigikogu esindajat tagasi kutsuda. Need olid Indrek Saar ja Valdo Randpere. Saar ei ole enam Riigikogus, Randpere endiselt on. Kui vaadata, mis eelmine aasta arengufondis juhtus, siis Postimees avaldas suure artiklite sarja ja kirjutas seal muu hulgas, et õlu ja vein voolas arengufondis ojadena. Omal ajal, kui Estonian Airiga oli suur skandaal, siis astus tagasi kogu firma nõukogu. Kas praegu võib öelda, et Valdo Randpere võttis poliitilise vastutuse ja astus tagasi selle pärast, mis arengufondis eelmine aasta juhtus? (Naer saalis.)

12:01 Toomas Kivimägi

Aitäh! Selle küsimuse saad sa esitada pärast Valdo Randperele. Minul ei ole volitusi tema nimel vastata.

12:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Valeri Korb, palun!

12:01 Valeri Korb

Aitäh! Lugupeetud majanduskomisjoni esimees! Vaatame natuke arengufondi ajalugu. Fond on moodustatud päris suure töö jaoks, et tagada ekspordi kasv ja majanduse areng, tõsta töötajate kvalifikatsiooni ja toetada töökohtade loomist, aga seitsme-kaheksa aasta jooksul töötab seal sisuliselt juba kolmas juhatuse esimees. Kas teid ei häiri niisugune pidev juhatuse vahetus?

12:02 Toomas Kivimägi

Aitäh! Otse loomulikult ei häiri. Kui seal ikka vein ja mis veel kõik voolas, siis see vahetus oli igati põhjendatud.

12:02 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Valdo Randpere, palun!

12:02 Valdo Randpere

Ma tahan küsida seoses Kadri Simsoni äsjase küsimusega. Härra Kivimägi, kas te saate kinnitada, et sellest hetkest, kui mina sain nõukogu liikmeks, viidi arengufondis läbi siseaudit, mis paljastas just selle, et õlu ja vein on seal voolanud, ning selle tulemusel vahetati välja arengufondi juhtkond, hakati otsima uut juhti ja kuna vahepeal olid ka Riigikogu valimised, siis tuli lihtsalt nimetada uus liige sinna nõukogusse ja mina tundsin, et minu töö on tehtud, kuna arengufond on saneeritud? Kas te saate kinnitada, et just nii need asjad kulgesid?

12:02 Toomas Kivimägi

Aitäh! Ma võin seda kinnitada sind lihtsalt uskudes. Ajal, kui need protsessid arengufondis toimusid, olin ma veel Pärnu linnapea ega olnud väga süvenenud arengufondi tegemistesse. Aga ma täiesti usun seda versiooni, mille sa siin esitasid. Ma arvan, et ka kõigil teistel Riigikogu liikmetel on põhjust seda uskuda.

12:02 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, lugupeetud ettekandja! Rohkem teile küsimusi ei ole. Kas fraktsioonidel on soov avada läbirääkimised? Läbirääkimiste soove ei ole. Juhtivkomisjon on teinud ettepaneku viia läbi otsuse eelnõu 46 lõpphääletus.

Panen hääletusele Riigikogu otsuse "Eesti Arengufondi nõukogu liikmete nimetamine" eelnõu 46. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt hääletas 51 Riigikogu liiget, vastu oli 27 ja erapooletuid 2. Otsus on vastu võetud.

6. 11:41 Veeseaduse muutmise seaduse eelnõu (23 SE) teine lugemine

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Läheme tänase kuuenda päevakorrapunkti juurde. See on Vabariigi Valitsuse algatatud veeseaduse muutmise seaduse eelnõu 23 teine lugemine ja ettekandja on keskkonnakomisjoni aseesimees Rein Ratas. Palun!

12:00 Rein Ratas

Austatud juhataja! Auväärt Riigikogu! Riigikogu täiskogul 27. mail s.a läbis veeseaduse muutmise seaduse eelnõu 23 esimese lugemise. Eelnõu muudatusettepanekute tähtjaks määrati 29. mai s.a kell 10. Riigikogu keskkonnakomisjon tõdes oma istungil s.a 1. juunil, et muudatusettepanekuid ei olnud laekunud. Keskkonnakomisjon leidis, et menetletava seaduseelnõuga luuakse Eesti õiguses piisav õigusselgus, mis tuleneb Euroopa Liidu direktiivist 2008/56/EÜ ehk teisisõnu merestrateegia raamdirektiivist. Keskkonnakomisjon tegi ühehäälse ettepaneku lõpetada eelnõu 23 teine lugemine, ja kui see lõpetatakse, siis suunata eelnõu kolmandale lugemisele ja panna lõpphääletusele. Olen rääkinud.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Lugupeetud ettekandja, teile on ka küsimusi. Mihhail Stalnuhhin, palun!

12:00 Mihhail Stalnuhhin

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud ettekandja! Esimesel lugemisel tõin näiteks Nord Streami ja selle olukorra, kus Eesti riik ütles, et see rajatis on keskkonna jaoks äärmiselt kahjulik, ja keeldus sellest. Meie naabrid soomlased ja rootslased ütlesid, et kõik on okei, ja otsustasid projektis osaleda. Kui lähinaabritel on nii erinevad seisukohad, kui siin 80 kilomeetri kaugusel on suhtumine nii erinev, kuidas saab siis seda merestrateegiat teiste omadega siduda? Vaat seda ma küsisin esimesel lugemisel, aga vastust tegelikult ei saanud. Nüüd ma küsin, esiteks, kas seda arutati komisjonis. Teiseks, mida teie arvate sellest, kuidas saab üldse vastu võtta sidusa merestrateegia, kui naabrid on erinevatel seisukohtadel?

12:00 Rein Ratas

Hea küsija! Teie küsimus on ülimalt keerukas. Selles põimuvad riikidevahelised probleemid, väga keskkonnatundlikud küsimused, mis on seotud merega ja võib-olla veelgi rohkem merendusega, näiteks naftatankerite liikluse hüppeline suurenemine Soome lahes ja üldse Läänemere viimase kümne aasta jooksul. Kõigi nende majandus- ja loodushoiuprobleemidega põimuvad ka mitmesugused poliitilised küsimused, mis teeb asja väga keeruliseks. Kui menetletav veeseaduse muutmise seaduse eelnõu paneb nüüd valitsusele kohustuse ja meie seadusandjana võtame endale kaaskohustuse koostada merestrateegia, siis see on igati positiivne. See strateegia paneb siiski paika paljud niisugused merenduspoliitika ja -strateegia küsimused, mis meil on ühised kas või Soomega. Ma arvan, et kui meil oleks olemas merestrateegia, kui see oleks olnud olemas juba enne Nord Streami keskkonnamõju hindamise menetluse algust, siis ma julgen päris kindlalt väita, et meie lähenemine sellele küsimusele oleks olnud küllaltki lähedane Soome omaga, õigemini, Soome Vabariigi lähenemine oleks olnud lähedane meie omaga. Nii et merestrateegia aitab just nimelt vältida neid, ma ütleksin, arusaamatusi.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Austatud ettekandja, kas te olete rääkinud? Aitäh! Märt Sults, palun!

12:00 Märt Sults

Aitäh, austatud eesistuja! Hea Rein! Tahan küsida, kas veeseaduse muutmise seaduse eelnõu ettevalmistamisel tuli jutuks ka Paljassaare kultuurilaidude vette ehitamise seadustamine, kuigi see on seaduslik. Kas sellise erijuhu ettenägemise üle näiteks mingites teistes kohtades või juhtudel oli mingisugune loov arutelu või kerkis küsimus, miks see asi nii pikalt venib?

12:00 Rein Ratas

Aitüma, hea küsija! Ütlen nii, et sisuliselt oli, kuid otseselt kavandatavatele Paljassaare tehissaartele suunatud arutelu ei olnud. Küll aga käsitleb menetletava eelnõuga veeseadusele lisatav § 34¹⁰ erandite kohaldamist keskkonnavalaste sihtide saavutamisel. Tsiteerin: "... mereala füüsikaliste tunnuste muutmine või muutumine, mis on tingitud sellist avalikku huvi omavast tegevusest, mis kaalub üles keskkonnale avalduva negatiivse mõju, sealhulgas igasuguse piiriülese mõju." See, mis ma praegu ette lugesin, on lõike 1 säte selle kohta, millisel juhul võib kohaldada erandeid keskkonnavalaste sihtide saavutamisel. Esiteks muidugi siis, kui selle kavandatava tegevuse, merega seonduva tegevuse tulem ei ole oluliselt keskkonnoahelik, ja teiseks siis, kui avalik huvi on nii suur, et kaalub üles negatiivse keskkonnamõju. Selles mõttes oli arutelu küll, jah. Olen rääkinud.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Enn Eesmaa, palun!

12:00 Enn Eesmaa

Suur aitäh! Alustan rääkimist. Eile tähistati meie planeedil rahvusvahelist ookeanipäeva. Eestis on küll rohkem kasutusel need mõisted, mis on seotud Euroopa meredega. Ookeanipäeva deviis ja juhtmõte sellel aastal oli "Terve ookean, tervislik planeet". Kui me seoses veeseadusega räägime nüüd merestrateegiast, siis need peaksid olema küll üsna imelikud rahvad või riigid, kellel on strateegilistes eesmärkides lahknevusi. See, millest sina räägid, arusaamatused, nagu sa oled maininud, on rohkem taktika problemaatika. Kas sa näed ette, et riikidevahelises koostöös on just taktikaküsimustes lähiajal optimistlikud perspektiivid?

12:00 Rein Ratas

Täna, hea küsija! Teie teate kindlasti, et kõik saab alguse heast tavast, heast kultuurist, kõrgest kultuuritasandist, olgu see siis merenduskultuur või elamiskultuur üldse. Siis tuleb vastav õigus, riigiõigus, sh keskkonnaõigus. Keskkonnaõigus sünnitab juba keskkonnavalased harustrateegiad, millele järgnevad kõikvõimalikud tegevuskavad. Ma saan aru, et ühegi kultuurriigi – aga Eesti on minu arust kultuurriik ja demokraatlik riik samuti – keskkonnavalaste strateegia ei saa olla põhimõtteliselt vastuolus, arvestades piiriüleseid mõjusid, naaberriigi või oma regiooni mõne teise riigi keskkonnavalaste strateegiaga. Strateegia on hea asi, mida te mainisite.

Kui me räägime merendusest, siis Eestil on teatavasti olemas merenduspoliitika, mille Vabariigi Valitsus kinnitas oma korraldusega 2012. aastal ja mis kehtib 2020. aastani. See on hea asi. Merestrateegia on juba kõvema järgu akt, aga veel kõvema järgu akt oleks, head ametikaaslased, mereseadus.

Mereseadust meil ei ole. Meil on küll rahvusraamatukogu seadus, rahvusooperi seadus, auväärne akadeemik Endel Lippmaa instituudi KBFI seadus, rääkimata metsaseadusest, veeseadusest, maapõuseadusest jne. Aga mereseadust meil ei ole. Samas peame ennast mereriigiks, meil on 3800 kilomeetrit merelist rannajoont. Taasiseseisvumisaia algul läks meil punalipu alt sinimustvalge lipu alla 76 kaubalaeva. Kahjuks natuke rohkem kui aasta tagasi ei olnud enam ühtegi kaubalaeva sinimustvalge lipu all. Nüüd on minu teada mõni jälle tulnud ja see on hea. Aga mereseadust meil ei ole, kuigi üle-eelmise Riigikogu ajal tollane keskkonnaminister Jaanus Tamkivi, vastates siin saalis esitatud küsimustele mereseaduse vajalikkuse kohta, pidas seda väga-väga vajalikuks. Olen rääkinud.

12:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Tarmo Tamm, palun!

12:00 Tarmo Tamm

Aitäh, juhataja! Lugupeetud komisjonipoolne ettekandja, ma tänan teid väga sisukate ja arukate vastuste eest! Mulle tundub, et tegemist on väga tugeva keskkonnaspetsialistiga. Kolleeg Mihhail Stalnuhhinile jätsite aga sisuliselt vastamata. Soome kooskõlastas Nord Streami gaasitrassi rajamise ja Eesti ei kooskõlastanud, aga meri on meil ju ühine. Mis vahet on, kummal pool see toru lõhkeb ja kuhu poole tuul reostuse kannab? Kas me ei peaks selliseid otsuseid soomlastega kooskõlastama ja soomlased peaksid neid eestlastega kooskõlastama? Selliseid ühepoolseid otsuseid tehes me seame ju tegelikult ohtu teise riigi keskkonnoahutuse.

12:01 Rein Ratas

Euroopa Liidu keskkonnakasutuses on üks alusprintsip – ettevaatusprintsip. Kui ei ole igati kindlaks tehtud, et kavandataval tegevusel ei ole olulist mõju keskkonna kvaliteedile, keskkonna seisundile, siis tuleb asja kaaluda nii kaua, kuni kõik on selge, kui on selge, et mõju keskkonnale võib olla oluline, või vastupidi, et see mõju ei ole oluline. Mina ei ole mingi vahekohtunik, et otsustada Eesti ja Soome seisukohtade üle Nord Streami osas. Auväärt eelkõneleja, kes vastas küsimustele, nimetas kiitvalt Tarmo Soomeret, meie teaduste akadeemia auväärt presidenti. Ma võin öelda seda, et Tarmo Soomere, auväärt professor, akadeemik, praegune teaduste akadeemia president, oli üks juhtivaid jõude aastat kuus tagasi, kui päevakorral oli Nord Streami keskkonnamõju hindamise küsimus. Tema leidis, et juba Nord Streami uuringud võivad põhjustada olulist ohtu Läänemerele, ja oli ka kooskõlastamise vastu. Ma ei taha puggeda kellegi selja taha, et vaat tema ütles nii, aga tema on merendusspetsialist, on selleks õppinud ja selles vallas palju aastaid töötanud, tema teab. Olen rääkinud.

12:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Valeri Korb, palun!

12:01 Valeri Korb

Aitäh! Hea kolleeg! Kogu Eesti merendusala jaoks loob see eelnõu uued tingimused, reeglid ja töökorralduse. Minu küsimus ongi seotud sellega. Kas sa näed praktilisi raskusi uue merestrateegia elluviimisel, kui meil ei ole tõesti tänini mereseadust?

12:01 Rein Ratas

Kõigepealt on vaja see merestrateegia koostada. Praegu seda ei ole. Nagu öeldud, on meil juba välja töötatud merenduspoliitika, mille valitsus kolm aastat tagasi aktsepteeris. Ma arvan, et merestrateegia elluviimise raskustest või üldse teatud takistustest on praegu vahest ennatlik rääkida. Kuna auväärt küsija mainis oma küsimuses ka mereseadust, siis ma ütleksin küll seda, et kindlasti on iga strateegia, iga sektoriaalse, harukondliku poliitika ja strateegia elluviimine raskem, kui ei saa toetuda sama valdkonna, sama sektori konkreetsele seadusele. Olen rääkinud.

13:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Priit Toobal, palun!

13:00 Priit Toobal

Aitäh, lugupeetud istungi juhataja! Lugupeetud keskkonnakomisjoni aseesimees! Ka mina küsin puuduoleva mereseaduse kohta. Teatavasti on igal Riigikogu komisjonil valitsuses oma partnerminister ja keskkonnakomisjoni jaoks on see kahtlemata keskkonnaminister. Mina kuulun põhiseaduskomisjoni ja juba selle koosseisu alguses on jõudnud meie komisjonis käia oma tööplaane tutvustamas justiitsminister ja eile tegi seda ka siseminister. Kas keskkonnaminister on käinud keskkonnakomisjonis oma nelja aasta tööplaani tutvustamas ja kas selles on sees mereseaduse koostamine? Kui ei ole käinud ja kui seda seadust tööplaanis ei ole, kas siis ei võiks sina teha ettepaneku, et Keskkonnaministeerium võtaks selle oma nelja-aastasessa töökavva?

13:00 Rein Ratas

Täna suurepärase küsimuse eest, see rõõmustab väga minu hinge! Jah, praegune keskkonnaminister, kui ta oli napilt paar nädalat oma uues ametis olnud, käis keskkonnakomisjonis ja andis ülevaate sellest,

mida plaanitakse tema juhtimisel õigusloome vallas sel aastal ette võtta. Seal oli juttu uuest veeseadusest – mitte praegusest veeseaduse täiendamisest, vaid täiesti uuest veeseadusest. Juttu oli uuest jäätmeseadusest ja veel nii ühest kui ka teisest õigusaktist, mida täiendada, mida muuta. Keskkonnakomisjonis tõstatus tõepoolest ka mereseaduse vajalikkuse küsimus, sest vaadake, meri puudutab peaaegu meid kõiki, nii Obinitsa inimesi kui ka Viimsi inimesi. Mereseadus puudutab kõiki valitsusasutusi, eeskätt muidugi Keskkonnaministeeriumi, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ja maaeluministeeriumi, aga paljusid teisi samuti. Kui me räägime järelevalvest, siis ka Siseministeeriumi. Minister ei arvanud, et seda seadust ei ole vaja, aga kuna see seadus ei puuduta ainult merd, vaid puudutab sama hästi kui igat Eesti inimest – sealhulgas igat valitsusliiget, igat ministeeriumi, ametit, inspeksiooni –, siis näib nii, et sellega ei saa kiirustada. Seepärast ei oska ma vastata küsimusele, millise seisukoha võtab siiski valitsus, eeskätt Keskkonnaministeerium. Olen rääkinud.

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Viktor Vassiljev, palun!

13:01 Viktor Vassiljev

Aitäh, härra Riigikogu aseesimees! Lugupeetud keskkonnakomisjoni aseesimees! Veeseaduse see osa, mis käsitleb konkreetset merd, ei peaks puudutama mitte ainult iga mere ääres elava inimese hinge, vaid ka kõike seda, mis asub meres, olgu need kalad, kivid, uppunud laevad või ka torud. Meres on teatavasti igasuguseid torujuhtmeid, ka Nord Stream on meres. Kui siin oli arutelu, kas tõmmata see gaasitoru läbi Eesti territoriaalvete või peab see jääma väljapoole neid, siis räägiti, et kui gaasitoru on Eesti territoriaalvetes, on ta äärmiselt mürgine ja ohtlik, aga kui ta on väljaspool Eesti territoriaalvesi, siis ta ei ole mürgine ega ohtlik. Kas veeseadus ütleb midagi ka selle kohta, et see meri, mis on Eesti territoriaalvetes, erineb kuidagi muust merest?

13:01 Rein Ratas

Jah, ütleb küll. Hea küsija doktor Vassiljev, kummardan väga sügavalt teie tarkuse ees ja kahtlemata te mainisite õigesti, et kõnealune seadusmuudatus ei puuduta ainult inimest, vaid ka kalasid. Aga ma ütlen oma lohutuseks ja võib-olla meeldetuletuseks teile, auväärt doktor Vassiljev, et jämedalt võetuna juba poolteist sajandit tagasi kirjutas Friedrich Engels oma kuulsas monograafias "Looduse dialektika" niisuguse ülitarga lause: "Me ei saa kunagi teada, kuidas sipelgad tajuvad keemilisi kiiri." Nii et ilmselt teie, rääkimata minu tagasihoidlikust isikust, ei tea, kuidas kalad võiksid sellesse seadusmuudatusse suhtuda.

Aga ma ütlesin kohe algul, et jah, veeseadus tervikuna – kehtiv seadus ja ka menetletav seadusmuudatus – suhtub erinevalt Eesti territoriaalmeresse, Eesti majandusvööndisse, sisemeresse, sest ainult nende kohta ta käib, rahvusvaheliste vete kohta tema ei käi, tema õiguspädevus sinna ei laiene. Kui te nüüd tahate aga saada ka minu seisukohta, kas mingi gaasitoru või elektrikaabel on meie hinnangul Eesti territoriaalmeres, majandusvööndis mürgine, keskkonnakahjulik, või kuidas te ütlesitegi, ja väljaspool neid ei ole, siis jätame selle jutu – loomulikult see nii ei ole. Vähemalt samades kliimaatilistes tingimustes, kui me räägime Läänemerest tervikuna, on ta siis ikkagi põhimõtteliselt kas kahjulik või mittekahjulik. Palju oleneb muidugi sellest, kuidas ta on paigaldatud, kui ohustavad on täiendavad meetmed, aga samasugustes tingimustes, samasuguste konstruktsioonide ja teostustehnoloogiatega on ta ikka ühtmoodi kas mittekahjulik või kahjulik. Olen rääkinud.

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Austatud kolleegid, küsijad ja vastaja! Mul on palve, et püüame jääda arutatava eelnõu raamidesse. Engels on küll tuntud mees, aga veeseadusega ei seo teda miski. Läheme edasi. Erki Savisaar, palun!

13:01 Erki Savisaar

Aitäh, austatud juhataja! Lugupeetud ettekandja! Miks me arutame täna siin seda veeseaduse muutmise seaduse eelnõu, kui varsti plaanib valitsus tulla välja täiesti uue veeseadusega? Mida siis veeseaduses tahetakse nii palju muuta, et on vaja täiesti uut tervikteksti?

13:01 Rein Ratas

Tänan, härra küsija! Auväärt istungi juhataja, ma tänan teid selle enne tehtud märkuse eest! Ma väga palun teid istungi juhatajana, et te ütleksite mulle, kes ma olen oma ettekande järel kohustatud küsimustele vastama, et mingile küsimusele mul ei tule vastata, mitte et ma ei pea sellele vastama. Teisisõnu ütleksite, et ma ei tohi sellele vastata, see ei puutu asjasse, ei puutu teemasse, ja siis ma jätan vastamata, hoian oma suu kinni. Aga kui küsija viib jutu inimhingedelt, keda see veeseadus puudutab, siiski kaladele, siis on mul täielik õigus viia see jutt ka sipelgatele ja viidata ülemöödunud sajandi autoriteedile. Nii et andke andeks, ma ei tunne küll, et ma oleksin kuidagi mööda lasknud.

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Austatud ettekandja, teie vastused on olnud väga asjakohased ja head. Palun jätkake!

13:01 Rein Ratas

Ma tänan! Hea küsija! Vaadake, praegu on tegemist, ütleme, omamoodi pritsumeele toiminguga. Me oleme praegu omamoodi pritsumehed, moodsamas keeles tuletõrjujad. Läänud aastal saatis Euroopa Komisjon meile just nimelt selle veestrateegia raamdirektiivi kohta rikkumismenetluse teate. Ja et nüüd ära hoida kõike seda halba, mis meid võib Euroopa Komisjoni poolt ees oodata, kuni kohtusse minekuni ja ränkade trahvide maksamiseni välja, tuleb see asi praegu ära teha. See on kiireloomuline asi. Maja põleb, see tuleb ära kustutada. Ja siis ehitame uue. Olen rääkinud.

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Martin Repinski, palun!

13:01 Martin Repinski

Aitäh, austatud juhataja! Austatud Rein Ratas! Mul on küsimus seoses sellega, et täna on hästi palju arutatud seda, et Eestile on vaja mereseadust, et Eesti on mereriik jne. Ma olen sellega täiesti nõus, väga õige teema, kuid minu arust on Eesti ka järveriik. Eestile on väga tähtis Peipsi järv, Ida-Virumaal on näiteks Kurtina järvestikus 50 järve. Kas te ei arva, et Eestile oleks vaja ka järveseadust?

13:01 Rein Ratas

Ma tänan! See on väga huvitav küsimus. Ma arvan, et praegu ei ole järveseaduse vastuvõtmiseks võib-olla kohane aeg. See aeg võib aga mõne aja pärast tulla. Eesti järved – neid on meil vähemalt 1500 – on praegu siiski keskkonnaõigusega suhteliselt hästi kaetud. Eeskätt pean silmas sedasama veeseadust, kus järvi on mitmes paragrahvis, lõikes ja punktis väga palju käsitletud, pluss looduskaitseadus, kus järvedele on antud suur osa. Ma nimetasin ennist merelist rannajoont. Miks ma seda nimetasin, võinuks ju lihtsalt öelda, et rannajoon? Vaadake, meie seaduse kohaselt on rannad ainult merel, Peipsi järvel, Võrtsjärvel ja teistel järvedel peale nende on kallas, mitte rand. Meie olemasolevas seaduses on isegi juba niikaugele välja mindud. Niisiis tundub, et praegu ei ole järveseadust vaja, meil on tähtsamaid asju, näiteks seesama nüüd juba õnneks palju korrutatud mereseadus on vahest palju kordi tähtsam. Aga ma ei välista, et kunagi võib tulla aeg, kui ka järveseadus on vajalik. Võib-olla vajab Eesti ka näiteks maastikuseadust. Olen rääkinud.

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, austatud ettekandja, väga sisukate vastuste eest! Rohkem teile küsimusi ei ole.

Head kolleegid! Seoses Riigikogu liikmete erakordselt suure huviga personaalia küsimuste vastu on tõenäoline, et me ei jõua kavandatud päevakorda kella üheks läbida. Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon ja Riigikogu kultuurikomisjon on teinud ettepaneku pikendada täna täiskogu istungit päevakorra ammendumiseni, kuid mitte kauem kui kella 14-ni. Mul on ettepanek neid ettepanekuid hääletada. Läheme hääletamise juurde.

Head kolleegid, panen hääletusele Riigikogu kultuurikomisjoni ja Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni ettepaneku pikendada 9. juuni täiskogu istungit päevakorra ammendumiseni, kuid mitte kauem kui kella 14-ni. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt 51 Riigikogu liiget, vastu 32, erapooletuid ei ole. Ettepanek ei leidnud toetust. Läheme päevakorraga edasi. Avan läbirääkimised. Mihhail Stalnuhhin, palun!

13:01 Mihhail Stalnuhhin

Härra juhataja! Lugupeetud kolleegid! Võtan selles küsimuses sõna nii Riigikogu liikme kui ka eesti keele õpetajana. Teemaks on sõna "näiteks" ja selle kasutus nendes seaduseelnõudes, mida me siin vastu võtame. Arutatavas elnõus on see kohe esimeses punktis. Teksti algus kõlab niiviisi: "Reostus – ainete, energia ..." Loogiliselt lõpeks lause: "sellel on või võib olla kahjulik mõju ..." Kui siin oleks punkt, siis ma nõustaksin sellega. Aga siin ei ole punkti, siin on koma, mille järel tuleb sõna "näiteks" ja veel kuus ja pool rida, mida näiteks tuuakse. Võtame kätte Eesti põhiseaduse, suvalise paragrahvi, kus on liigitus. Paragrahv 20: "Igaühel on õigus vabadusele ja isikupuutumatusale." Edasi tuleb kuus punkti, mis näitavad, millal võib vabaduse ära võtta. Milleks, küsin mina. Sinna võiks panna sõna "näiteks", tuua ühe näite ja elame edasi. Meie töötame vastavalt kodu- ja töökorra seadusele, kus on sätestatud komisjoni aseesimehe volituste lõppemise alused ja nimetatud viis konkreetset alust. Milleks? Pange sõna "näiteks", öelge, et seoses Riigikogu koosseisu volituste lõppemisega, ja ongi kõik. Kui kerge on seadust kirjutada sõnaga "näiteks". Alati on vaja teha valikuid, me ei saa lähtuda sellest, et keegi on nii tark, et sellest näitest näiteks saab aru. Mõni mees, kellele abikaasa helistab ja ütleb, et osta õhtuks midagi maitsvat, näiteks vorsti, läheb ja ostab sinepit. Mõnele mehele on konkreetset nimekirja vaja. Sellel lausel, mis peale sõna "näiteks" tuleb, ei ole tegelikult mingit konstruktiivset mõtet.

Ma pöördun praegu põhiliselt komisjoni esimehe poole, ma pöördun Riigikogu juhatuse ja keskkonnakomisjoni *staffi* poole. Minu arvates see seaduseelnõu lausa nõuab keelelist redigeerimist. Seda ei ole võimalik niiviisi jätta. Hea küll, mul oli kavas pikem kõne, aga mulle näidatakse, et ma võtaksin otsad kokku. Kolleegid, kui jääb nii, nagu on siin selles tsiteeritud paragrahvis, siis see ei ole seadus, see on soovitus. Kui on soov seda teha, siis tuleb siia panna tekstist lähtuvalt seitse punkti, mis selgitavad, mis on reostus, ja viimase punkti juurde tuleks üheksa alapunkti, mis selgitavad ... noh, seitsmenda punkti mõtet, aga ma ei jõua praegu enam otsida.

Kolleegid, see on lihtsalt kellegi tegemata töö, see on vaja kindlasti ära teha! Ma soovitan komisjonil sellest praagist keelduda ja katkestada menetlus kas või selleks, et elnõu keeleliselt korda teha. Aitäh!

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Märt Sults, palun!

13:01 Märt Sults

Hea eesistuja! Kolleegid! Tahan tunnustust avaldada härra Rein Ratasele. Tema on keskkonna alal tõeline proff ja selle üle on väga hea meel, et keskkonnakomisjoni aseesimees on professionaal, kes teab, mida ta räägib, ja teab, mida ta teeb. Sedasama ei saa aga rääkida Keskkonnaministeeriumi kohta. Ma ei taha olla negatiivne inimene ja ma ei olegi negatiivne inimene, aga ma sain täna kirjaliku vastuse Paljassaare kultuurilaidude kohta, teise kirjaliku vastuse Keskkonnaministeeriumist. Esimene kirjalik vastus näitas, et Keskkonnaministeeriumi nõunikel puudub täielikult funktsionaalne lugemisoskus (kirjal oli kahe nõuniku allkiri). Täna tulnud kirjale on alla kirjutanud üks nõunik ja tema nimi on Kaspar Anderson. Nii et igatepidi aitäh, ma sain kinnitust, et selle projekti käsitus on kestnud seitse aastat. Nüüd tuleb seadusse erand, mille härra Ratas välja tõi, ja see projekt vastab täpselt sellele erandile. Ja kuulake nüüd sellist huvitavat asja. Mina julgen saadud vastuse põhjal väita, et Keskkonnaministeerium – alates härra Tamkivist, siis tuli proua Pentus-Rosimannus ja nüüd on seal Marko Pomerants – pole minu projekti lahtigi teinud. Tähendab, vastuses on sõnad "viidatud vaiadele rajamisel toimub". Ma ei tea, millises unenäos või mis laksu all nad parasjagu olid. Projektis pole vaiadest juttugi. Projektis on kavandatud neli maa-alust korrust garaaže. Kas need maa-alused korrused tehakse vaiadele? Uus tehnoloogia – minu arust tiptase, ainult Eestis võib niimoodi olla.

Igal pool on need kultuurilaiud väga *fine*. Soomlased, norrakad, Sankt-Peterburgi inimesed – kõik on nõus panema oma raha ja vahendid alla, aga meil on vaiadel uputatud saared. Sõnakestki pole mulle öeldud selle kohta, et sinna uputatakse mingisugust tahket ainet! Mitte sõnakestki! Sellepärast, et seal on vesi poolteist meetrit sügav, kuhu kuramus ma selle tahke aine sinna uputan?! Ministeerium ei ole projekti lahtigi teinud. Seltsimehed, poliitikud, kaasvõitlejad! Detailplaneeringu sisuliseks jätkamiseks ei ole mõistlik jätkata poliitilist debatti, vaid palume arendajal vastata sisulistele küsimustele, et oleks

võimalik kooskõlastusprotsessiga edasi minna. Yes! Edasi, Keskkonnaministeerium, edasi, keskkonnakaitsjad! Tore, et meil on Rein Ratas, kes teab, mis asi on looduskaitse ja mis on keskkonna kaitsmine. Aitäh teile!

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Rohkem läbirääkimissoove Riigikogu liikmetel ei ole. Juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu 23 teine lugemine lõpetada. Teine lugemine on lõpetatud.

7. 12:26 Maapõueseaduse ja keskkonnatasude seaduse muutmise seaduse eelnõu (43 SE) esimene lugemine

13:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Läheme edasi seitsmenda päevakorrapunkti juurde: Riigikogu liikmete Deniss Boroditši, Jevgeni Ossinovski, Kalvi Kõva ja Mati Raidma algatatud maapõueseaduse ja keskkonnatasude seaduse muutmise seaduse eelnõu 43 esimene lugemine. Ettekandja Riigikogu liige Deniss Boroditš, palun!

13:00 Deniss Boroditš

Tere, austatud juhataja! Kõigepealt teeksin ühe märkuse: algatajaid on rohkem, kui te üles lugesite. Kuna algatajaid on seitse, on oluline täpsustada, et seal oli ka teisi Riigikogu liikmeid.

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Austatud ettekandja! Mul on päevakorras küll ainult neli nime. Kui siin on tõesti valesti, siis palun vabandust! Kadri Simson, palun!

13:01 Kadri Simson

Lugupeetud juhataja! Riigikogu saalis on laiali jagatud vigane päevakord. Mingil põhimõttel on valitud välja neli algatajat, aga tegelikult on neid seitse.

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Juhatajana palun vabandust! Mulle antud ja ka teile jagatud paberil on tõepoolest neli nime, aga ma usun, et ettekandja suudab kõik need seitse nime saalile ette lugeda. Palun!

13:01 Deniss Boroditš

Austatud kolleegid! Kõigepealt räägin selguse huvides ära, kes need algatajad olid. Mõned nimed on teile juba ette loetud, aga ma nimetan nüüd siis ära kõik algatajad: Deniss Boroditš, Valeri Korb, Andres Metsoja, Mati Raidma, Einar Vallbaum, Jevgeni Ossinovski ja Kalvi Kõva. Nii, formaalsused on läbitud ja läheme teema juurde.

Mul on hea meel tutvustada algatajate nimel maapõueseaduse ja keskkonnatasude seaduse muutmise seaduse eelnõu. Maapõueseaduses on põlevkivi kaevandamise maht reguleeritud põlevkivi kaevandamise aastamääraga. Põlevkivi kaevandamise aastamäär on kõikide põlevkivi kaevandamise lubade alusel kokku maksimaalselt kaevandada lubatud põlevkivi kogus. See aastamäär on kehtestatud 2008. aastal jõustunud maapõueseaduse redaktsiooniga, mille aluseks on põlevkivi kaevandamise ja kasutamise riiklik arengukava 2008–2015. Praegu kehtiv põlevkivi kaevandamise aastamäär on 20 miljonit tonni. Kuna enne seaduse jõustumist oli kaevandamislubadega kaevandamise maksimaalne määr kõikide lubade peale kokku rohkem kui 25 miljonit tonni, siis sätestati seadusega selle määra viimine 25 miljoni tonni piiridesse. Selleks oli kaks võimalust: esimene võimalus oli, et ettevõtted lepivad ise omavahel kokku, kuidas see vähendamine käib, ja teine oli proportsionaalne vähendamine. Nagu me teame, ettevõtted selle kokkuleppeni ei jõudnud. Seepärast pidi Keskkonnaministeerium oma käskkirjaga igale põlevkivi kaevandavale ettevõttele määrama vähendatud maksimaalse aastamäära nii, et ettevõtete määrad kokku olid võrdsed põlevkivi maksimaalse aastamääraga ehk siis 20 miljoni tonniga.

Eelnõu algatajate seisukohalt on praegune põlevkivi kaevandamise regulatsioon jäik ja kogust piiratakse aastate kaupa nii riigi kui ka ettevõtete tasandil. Samas on ettevõtete kaevandamismahud kokku alates

2009. aastast olnud keskmiselt 14,7 miljonit tonni ja maksimaalselt oli ühel aastal peaaegu 15,9 miljonit tonni. Niisiis on perioodil 2009–2014 aastamäärast vähem kaevandatud natukene üle 4 miljoni tonni aastas ehk kokku 24 172 000 tonni. Matemaatiline rehkendus ütleb meile, et kaevandamata jäänud põlevkivivaru võrra on väiksem ka põlevkivi kaevandamise kasutamisest tingitud keskkonnamõju. Käesolevas eelnõus pakutava regulatsiooniga soovivad eelnõu algatajad võimaldada ettevõtetal kaevandada alates 2009. aastast põlevkivi kaevandamise aastamäärast vähem kaevandatud põlevkivivaru tagantjärele ehk siis seitsme aasta keskmise tasemel. Keskkonnatasude seaduses tehtavate muudatuste eesmärk on reguleerida aastamäärast vähem kaevandatud põlevkivi tagantjärele kaevandatavate koguste eest tasutava kaevandamisõiguse tasu erisusi. Keskkonnatasude seaduse muudatused on suunatud just sellele, et motiveerida ettevõtteid ka keskkonnatasu kaudu prognoosima oma kaevandustegevust võimalikult täpselt ning mitte taotlema koguseid, mida tegelikult välja kaevandada ei suudeta.

Kui rääkida, mis on eelnõu mõju, siis tal on positiivne majanduslik ja sotsiaalne mõju. Põlevkivisektori olukord sõltub väga palju sellistest väliskeskkonna mõjudest nagu elektri börsihind või nafta hind. Seetõttu on oluline, et sektoril oleks võimalik väliskeskkonna mõjudele kiiresti ja lihtsalt reageerida. Eelnõuga loodav regulatsioon annabki võimaluse operatiivselt suurendada kaevandamismäära, kui väliskeskkonna tegurid on soodsad, mõjutamata seejuures keskkonda lubamata ulatuses. Põlevkivisektori (nii põlevkivi kaevandamine kui ka töötlemine) osatähtsus riigi majanduses, SKT-s on ca 2,9%, mis tähendab, et sektor on rahvamajanduslikult väga oluline. Ja mitte vähem tähtis pole, et selle sektori käekäigust sõltuvad Ida-Viru maakonna majanduse areng ja sotsiaalne heaolu. Näiteks ühe miljoni tonni põlevkivi kaevandamiseks ja töötlemiseks on vaja luua ca 450 töökohta. Muidugi on oluline ka põlevkivi kaevandamise ja kasutamise mõju kohalike omavalitsuste tulubaasile. Jällegi, kui tuua näiteid, siis ühe miljoni tonni põlevkivi kaevandamise eest makstakse riigile keskkonnatasu ca 2,4 miljonit eurot, millest märkimisväärne osa laekub ka kohaliku omavalitsuse üksuste eelarvetesse. Lõpetuseks tahan öelda, et mul on siiralt hea meel, et eelnõu algatajad on eri fraktsioonidest, sõltumata sellest, kas kuulutakse koalitsiooni või opositsiooni. Meie arvates on tegu väga hea ja väga vajaliku seadusega ning me palume teie kõigi palavat toetust. Aitäh!

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, austatud ettekandja! Teile on ka küsimusi. Andres Herkel, palun!

13:01 Andres Herkel

Aitäh! Austatud ettekandja! Mulle jätab see eelnõu natukene sellise mulje, et see on üks maakera, mille sees on suurem maakera, ja need algatajad, kelle nimede pärast me siin algul vaidlesime, võtavad enda peale midagi, mida kas Vabariigi Valitsus või ministeeriumi ametnikud häbenevad, mille suhtes nad kõhklevad või mingil muul põhjusel ei taha vastutada. See on kindlasti küsimus, mis eeldab ministeeriumipoolset ekspertiisi. Praegu pannakse aga Riigikogu lahendama tehnilist küsimust väga lühikese muudatusettepanekute tähtaja jooksul ehk pannakse rolli, mis just nagu ei peaks olema meie roll. Miks on niiviisi juhtunud ja kas see kõneleb sellest, et Keskkonnaministeerium pole maavarade valdkonnaga hästi toime tulnud ja see tulebki viia MKM-i alla, nii nagu koalitsioonikõnelustel juttu oli? Millegipärast ei ole sellele jutule jätku tulnud.

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aeg!

13:01 Deniss Boroditš

Aitäh, hea küsija! Kõigepealt ütlen, et minu teada on põhiseaduse järgi just Riigikogu see koht, kus võetakse vastu ja menetletakse seadusi, ja Riigikogu liikmed on need inimesed, kellel on ka eelnõu algatamise õigus. Nii et mina küll ei arva, et siin oleks midagi valesti. Kui rääkida tempost, kas on kiire või mitte, siis ma arvan, et ei ole kiire, sest see teema oli arutusel ka eelmises Riigikogu koosseisus, nimelt mäetööstusettevõtete toetusrühmas. Eelmises Riigikogu koosseisus käidi välja ka eelnõu, aga kuna volitused lõppesid, siis ei jõutud menetlusega lõpuni. Sel teemal korraldati ka avalikke istungeid. Nii et mina küll ei arva, et tegu on väga lühikese menetlemisajaga. Teema oli teada ja sellega on tegeldud juba eelmisest koosseisust alates.

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Andres Ammas, palun!

13:01 Andres Ammas

Aitäh, austatud eesistuja! Austatud ettekandja! Iseenesest on väga meeldiv, et meie ees laual on selline fraktsioonideülene eelnõu, aga igal tekstil on alati mõni konkreetsem autor. Kas te saaksite öelda, kes konkreetset on selle eelnõu ja seletuskirja koostanud? Kas seda on teinud keegi algatajatest, mõni ametnik või on tekst koostatud mõne asjasse puutuva firma kontoris?

13:01 Deniss Boroditš

Aitäh! Hea küsimus. Nagu ma ütlesin, oleme neid teemasid arutanud juba eelmisest koosseisust alates ning sektori esindajad, ministeeriumi esindajad ja eelnõu algatajad on pidanud mõttevahetusi. See eelnõu ongi tõesti nende arutelude ja eelnõu algatajate visiooni tulemus. Nii et see on suur koostöö.

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Andres Ammas, palun!

13:01 Andres Ammas

Aitäh, härra eesistuja! Võib-olla ma ei väljendanud ennast küllalt täpselt. Ma küsin veel kord, kes konkreetset on kirjutanud selle eelnõu ja lisatud seletuskirja teksti.

13:01 Deniss Boroditš

Algatajate meeskond koos vastavate ministeeriumi esindajatega.

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Andres Herkel, palun!

13:01 Andres Herkel

Aitäh! Austatud eelnõu esitleja! Ma pean ka kordama oma küsimust. Milline on eelnõu algatajate ja teie isiklik seisukoht selles küsimuses, kas maavarad ja nende haldamine peab olema Keskkonnaministeeriumi või Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi haldusalas?

13:01 Deniss Boroditš

Aitäh! Kuigi küsimus ei puuduta eriti seda eelnõu, on minu isiklik seisukoht see, mis sai kajastatud ka koalitsioonilepingus. Selle valdkonna võikski tegelikult jagada kaheks. Keskkonnakaitse peab kindlasti jääma Keskkonnaministeeriumi pädevusse ja selle sektori majanduslik pool peaks tõesti olema MKM-i pädevuses, sest MKM tegelebki majandusküsimustega.

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Rohkem teile küsimusi ei ole. Palun nüüd ettekannet tegema keskkonnakomisjoni esimehe Rainer Vakra!

13:01 Rainer Vakra

Austatud juhataja! Head kolleegid! Eelnõu, mille algatasid Riigikogu liikmed Deniss Boroditš, Mati Raidma, Andres Metsoja, Einar Vallbaum, Valeri Korb, Kalvi Kõva ja Jevgeni Ossinovski, arutas keskkonnakomisjon 2015. aasta 4. juunil. Komisjoni laekus ka Vabariigi Valitsuse arvamus, kus Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium teatab oma seisukoha, et algatatud maapõueseaduse ja keskkonnatasude seaduse muutmise eelnõuga muudetakse põlevkivi kaevandamine ja kaevandamislimiitide planeerimine paindlikumaks ning turu vajadusi ja sellest tulenevaid muutusi enam arvestavaks.

Komisjonis kuulati ära eelnõu kahe algataja ning ühtlasi ka keskkonnakomisjoni liikmete Deniss Boroditši ja Mati Raidma ettekanded. Komisjoni liikmetel oli neile ka mitmeid küsimusi, mis puudutasid näiteks kaevandusmahtusid. Keskkonnaministeeriumi esindaja sõnutsi vastab tõele, et 2014. aastal reaalselt kaevandatud kogused jäid alati alla 15 miljoni tonni. Lähitulevikus on reaalsus see, et viie aasta

jooksul üle 20 miljoni tonni ei minda, küll aga on võimalik nüüd paindlikult jääda selle 20 miljoni tonni kaevandamise piiresse.

Komisjon tegi ka menetluslikud otsused. Konsensuslikult otsustati teha ettepanek võtta eelnõu Riigikogu tänase istungi päevakorda, esimene lugemine lõpetada ja muudatusettepanekute tähtjaks määrata 2015. aasta 10. juuni kell 12. Aitäh!

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, austatud ettekandja! Küsimusi teile ei ole. Alustame läbirääkimisi. Palun, fraktsioonide esindajad! Eesti Vabaerakonna nimel Artur Talvik, palun!

13:01 Artur Talvik

Hea eesistuja! Head kolleegid! Ma pean kohe ütlema, et minu praegune kõne siin ja Vabaerakonna seisukoht arutatavas küsimuses ei ole seotud mingisuguse venitamistaktikaga ega n-ö väsitamistaktikaga, vaid pigem vastuseisuga mitmele põhimõttelisele rikkumisele, mis selle seaduse käikulaskmisega tehakse. Nii et ma ütlen kohe algatuseks, et Eesti Vabaerakonna fraktsioon teeb ettepaneku seaduseelnõu 43 esimesel lugemisel tagasi lükata, ja ma annan selle kohta üle ka kirja. Ma pean toonitama ka seda, et Vabaerakonna seisukoht põlevkiviküsimustes on see, et põlevkivi tuleks võimalikult hästi väärindada ja arvestada selle juures võimalikult palju keskkonnamõjusid. Kui jagatakse kaevanduslubasid, siis printsiip peaks olema selline, et neid jagatakse ettevõtetele, kes eespool mainitud küsimustes kõige kvaliteetsemalt tegutsevad. Ja me ei ole kindlasti seda meelt, et põlevkivi kaevandamise peaks ära lõpetama.

Tulles arutatava seaduseelnõu juurde, tahan esimese punktina rõhutada, et äkki minnakse nüüd nelja fraktsiooni koostöös seda paljukritiseeritud eelnõude turbomenetluse teed. Keskerakonna fraktsioon, kes ise ka on osalenud selle seaduseelnõu väljatöötamisel, kritiseeris mõni päev tagasi siitsamast puldist väga kõvasti sellist menetlust, kus ühel päeval toimub seaduseelnõu lugemine ja muudatusettepanekute esitamiseks jäetakse ainult 24 tundi. Ehk siis sellist meetodit peeti justkui väga valeks. Meie seisukohalt see ongi väga vale. Nii tähtsa teema puhul, nagu on põlevkiviga seotud küsimused, ei tohiks kasutada sellist turbomeetodit.

Teine punkt on see, et põlevkiviga seotud õigusaktide vastuvõtmine ja ka kaevandamise aastanormid on kokku lepitud väga laiapõhjalistes aruteludes ja arengukavades. Üks põlevkivi arengukava on kuni 2015. aastani ja järgmise arengukava puhul, mida praegu tehakse, arutletakse täpselt samamoodi. Räägitakse 20 miljonist tonnist aastas ja see kogus liigub vähenemise suunas. Tegemisel on veel maapõue arengukava ja maapõueseaduse uus redaktsioon. Nii et kuidagi veider on keset selliste oluliste põlevkiviga seotud teemade käsitlemist minna äkki välja ühe väikse punkti muutmise peale.

Ma olen nõus, et kaevandamismahud on jäigad ja neid peaks märksa paindlikumalt määrama. Aga mu seisukoht on, et seejuures peaks jälgima just nimelt seda, kes väärindab põlevkivi kõige paremini ja keskkonnale kõige sõbralikumalt. Eriti häiriv on selle seaduse tagasiulatav jõud. See on omamoodi trikitamine ja kui me sellise trikitamise n-ö reegliks teeme ...

Kas saab veel pikendust?

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Palun, kolm minutit lisaaega!

13:01 Artur Talvik

... siis ma eeldan, et lähiajal hakkab selliseid asju kindlasti juurde tulema. Häirib ka asjaolu, et seda seadust võib käsitleda n-ö ühe ettevõtte seadusena ehk selle eelnõu seaduseni jõudmine tekitab kahtlusi. Riigikogu annab selle seadusega ka teistele ettevõtetele märku, et nad võivad tulla meie juurde, kui nad on sattunud kehva seisuga, n-ö tellivad meilt seaduse ja meie kribinal-kröbinal tegutseme kohe vastavalt nende soovile.

Kaevemahtudest ma juba rääkisin. Kindlasti peaks rääkima ka sellest, et mõjuanalüüs oli kuidagi väga pealiskaudne. Siin mainiti ainult majanduslikku olukorda. Me saame sellest majanduslikust olukorrast väga hästi aru ja saame väga hästi aru ka sellest, et VKG-ga on varasematel aegadel käitunud täpselt nii, nagu tuul puhub, st ükskord ühtepidi, teinekord teistpidi. Neid on väntsutatud siia-sinna. Me saame aru, et kaevandajatel ja põlevkivi töötajatel on vaja kindlustunnet, et strateegiliselt oma töid pikemaks ajaks planeerida, aga praegune meetod ei ole ikkagi vastuvõetav.

Lõpuks pean mainima ka seda, et Eesti on alla kirjutanud õhusaaste kauglevi konventsiooni Göteborgi protokollile. Selles protokollis on õhusaaste normatiivid läinud ikkagi väga karmiks ja lähivad veel karmimaks. Kui me džinni pudelist välja laseme ja lubame praegu kaevandada nii palju, kui süda lustib, siis me jookseme konflikti ka selle konventsiooniga. Minu üleskutse on hääletada selle eelnõu vastu ja just neid eelnimetatud punkte arvesse võttes. Aitäh!

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh! Rohkem läbirääkimissoove fraktsioonidel ei ole. Juhtivkomisjon on teinud ettepaneku seaduseelnõu 43 esimene lugemine lõpetada. Aga kuna Eesti Vabaerakonna fraktsioon on teinud ettepaneku seaduseelnõu 43 esimesel lugemisel tagasi lükata, siis peame seda ettepanekut hääletama. Läheme hääletamise juurde.

Panen hääletusele Eesti Vabaerakonna fraktsiooni ettepaneku seaduseelnõu 43 esimesel lugemisel tagasi lükata. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt 13 Riigikogu liiget, vastu 48, erapooletuid ei ole. Ettepanek ei leidnud toetust.

Esimene lugemine on lõpetatud ja määratud seaduseelnõu 43 muudatusettepanekute esitamise tähtajaks s.a 10. juuni kell 12.

8. 12:51 Pühade ja tähtpäevade seaduse § 2 täiendamise seaduse eelnõu (4 SE) esimene lugemine

13:00 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Kolleegid, läheme edasi! Kaheksas päevakorrapunkt on Eesti Keskerakonna fraktsiooni algatatud pühade ja tähtpäevade seaduse § 2 täiendamise seaduse eelnõu nr 4 esimene lugemine. Ettekandja on Riigikogu liige Priit Toobal. Palun!

13:00 Priit Toobal

Lugupeetud istungi juhataja! Head kolleegid! Selle aasta 6. aprillil esitas Eesti Keskerakonna fraktsioon pühade ja tähtpäevade seaduse § 2 täiendamise seaduse eelnõu. Eelnõuga soovitakse muuta pühade ja tähtpäevade seaduse § 2 ning lisada riigipühade hulka ülestõusmispühade teine püha. Eelnõu eesmärk on muuta ülestõusmispühade teine püha Eestis riigipühaks ja seeläbi ka puhkepäevaks.

Keskerakonna fraktsioon on samasisulise eelnõu esitanud ka varem: 2011. aasta mais ja enne praegust eelnõu ka 2014. aasta 4. novembril. Paraku langesid mõlemad nimetatud eelnõud Riigikogu koosseisu töö lõppemise tõttu menetlusest välja ehk pandi peale esimest lugemist põhiseaduskomisjoni esimehe sahtlisse paremaid aegu ootama. Huvitav lugu juhtus 2011. aastal esitatud samasisulise eelnõuga, kui juhtivkomisjon ehk põhiseaduskomisjon otsustas koalitsioonisaadikute häältega esimest lugemist mitte lõpetada ja eelnõu menetlusest välja arvata, õnneks läks siin suures saalis teistmoodi ja esimene lugemine lõpetati. Paraku edasiseks koalitsioonil enam julgust polnud ja nii jäi ka see eelnõu seadusena vastu võtmata. Etteruttavalt võin öelda, et ka kõnealust eelnõu otsustas juhtivkomisjon ehk põhiseaduskomisjon koalitsiooniliikmete häältega mitte toetada ja esimest lugemist mitte lõpetada. Aga miks ei võiks suur saal taas teisiti otsustada, nii nagu läks neli aastat tagasi?

Kehtivas pühade ja tähtpäevade seaduses on ette nähtud 11 riigipüha: uusaasta, suur reede, ülestõusmispühade esimene püha, kevadpüha, nelipühade esimene püha, võidupüha, jaanipäev, taasiseseisvumispäev, jõululaupäev ning esimene ja teine jõulupüha. Viimasena lisandus sellesse loetellu 2005. aastal Keskerakonna ettepanekul jõululaupäev. Valdavalt kattuvad Eesti riigipühad teistes Euroopa Liidu riikides kehtestatud riigipühadega. Üks erinevus ongi just ülestõusmispühade teine püha, mis on enamikus Euroopa Liidu riikides riigipüha ning puhkepäev. Nii on see Austrias, Belgias, Bulgaarias, Horvaatias, Hispaanias, Iirimaa, Itaalias, Kreekas, Küprosel, Lätis, Leedus, Luksemburgis, Hollandis, Poolas, Prantsusmaal, Rootsis, Rumeenias, Saksamaal, Slovakkias, Sloveenias, Soomes, Taanis, Tšehhis, Suurbritannias ja Ungaris. Erandid on vaid Eesti, Malta ja Portugal, kus ülestõusmispühade teine püha on tavaline tööpäev. Väljaspool Euroopa Liitu nimetaksin veel Euroopa riikidest Norrat, kus ülestõusmispühi peetakse peaaegu nädalapikkuse puhkusena.

Mäletan, kuidas 2011. aastal, kui siinsamas saalis samasisulist eelnõu menetleti – olin ka tollal selle ettekandja –, rahvasaadik Igor Gräzin nimetas, et on terve hulk riike, kus seda tähtpäeva üldse ei

tähistata ja sellest isegi midagi ei teata. Ta nimetas sealjuures näiteks Indiat, Iraani, Iraaki ja Afganistani. Ilmselt see nii ongi. Aga mina leian ja kogu Keskerakonna fraktsioon leiab, et just Euroopa kultuuriruum on see, kuhu me kuuluda tahame.

Eelnõu seadusena vastuvõtmise korral suureneks riigipühade arv Eestis 12-ni. Ülestõusmispühad kuuluvad nn liikuvate tähtpäevade hulka. Nende algust arvestatakse kuufaaside järgi, nad algavad esimesel täiskuu pühapäeval pärast kevadist pööripäeva ning võivad seega olla ajavahemikus 23. märtsist kuni 26. aprillini. Näiteks sellel aastal oli ülestõusmispühade teine püha 6. aprillil – samal päeval, mil Keskerakonna fraktsioon arutatava eelnõu parlamendi menetlusse esitas. Selle ülestõusmispüha lisamine riigipühade hulka on igati mõistetav, kuna kristlike traditsioonidega riikides on just ülestõusmispühad ehk suur reede, vaikne laupäev ning esimene ja teine ülestõusmispüha suure emotsionaalse sisuga, pidulik, perekonna ja muude sugulaste ning lähedastega koos olemise aeg. Kahtlemata on teine ülestõusmispüha usulise taustaga püha. Eesti Vabariigi põhiseaduse kohaselt ei ole meil küll riigikirikut, kuid traditsioonilisi usupühasid tähistatakse sellest hoolimata. Mainisin, et Eestis on praegu 11 riigipüha. Märkimisväärne on asjaolu, et nendest 11 riigipühast üle poole, lausa seitse, on usulise taustaga. Need on suur reede, ülestõusmispühade esimene püha, nelipühade esimene püha, jõululaupäev, esimene ja teine jõulupüha ning osaliselt jaanipäev, mis on nime saanud Ristija Johannese järgi.

Ülestõusmispühad on kristlaste jaoks olulisimad kirikuaastas. Kordan: kõige olulisemad! Siiski on see osa tervikust, mille need pühad koos väiksematega moodustab. Need on ühtlasi nii kõige kurvemad kui ka kõige rõõmsamad pühad – Jeesuse sünn, ristisurm ja ülestõusmine kuuluvad kokku. Oma seisukoha eelnõu kohta on andnud Eesti Kirikute Nõukogu. Ta tegi seda 2011. aasta 15. juunil, vastates Riigikogu põhiseaduskomisjoni küsimustele. Seda tehti ajal, kui Keskerakond nimetatud teema esimest korda parlamendi ette tõi. Tolleaegne seaduseelnõu ja praegu menetluses olev seaduseelnõu on oma sisult identsed, seega ei näinud me põhjust kirikute nõukogult uuesti seisukohta küsida. Nii et seda ei teinud ei Keskerakonna fraktsioon ega ka põhiseaduskomisjon. Eesti Kirikute Nõukogu ühendab endas kaheksat kirikut ja kahte koguduste liitu ning kokku ligemale 400 000 liiget. Kirikute nõukogu toetab ülestõusmispühade teise püha tähistamist riikliku pühana.

Ülestõusmispühad on ühest küljest kristlikud, need on Kristuse surmast ülestõusmise pühad. Teine külg seostub kevade sünniga, looduse ärkamisega talvest. Need kaks poolt sobivad meie arvates väga hästi kokku. Ülestõusmispühadel on oma selge koht ka rahvakultuuris. Eestis on nendel pühadel mitmesuguseid, muu hulgas ka rahvapäraseid nimetusi: lihavõtted ehk lihavõttepühad, paasapühad, kevadpühad, munapühad ja kiigepühad. Lõuna-Eestis oli kombeks nende pühade ajal püstitada kiik, sellega lõppes talvine kiikumiskeeld. Samuti oli nende pühade ajal keelatud koristada. Põhja-Eestis harrastati ülestõusmispühadel lauahüppamist: kiige keskel olevale toetuspunktile asetatud laua mõlemasse otsa seisti püsti ning püüti kordamööda nõnda õhku hüpata, et õnnestuks tagasi laua otsale maanduda. Rahvakalendris nimetatakse seda ka urbe- ehk urvapäevaks, sest sel päeval toodi urbadega pajuoksi tuppa.

Niisiis, seaduse jõustumise korral muutub ülestõusmispühade teine püha Eestis riigipühaks nagu enamikus Euroopa Liidu riikides. Sellega lihtsustub nende ettevõtete töökorraldus, kes peavad iga päev suhtlema teistes riikides asuvate ema- või tütarettvõtetega. Põhjamaades ning Lätis ja Leedus, kellega Eestil on kõige tihedam majanduslik seotus, on ülestõusmispühade teine püha riigipüha ja seeläbi ka puhkepäev. Samuti kaob seaduse vastuvõtmise korral olukord, kus ülestõusmispühade teine püha on Eestis küll tavaline tööpäev, kuid ometigi pankadevahelisi ülekandeid ei toimu, sest Euroopa Keskpank on sel päeval puhkepäev.

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Austatud ettekandja, ma palun väga vabandust, et ma pean teie huvitava ettekande katkestama, aga aeg ... Kuidas?

13:01 Priit Toobal

Aeg on armutu, ma saan aru.

13:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aeg on armutu, jah. Hästi, te võite oma ettekande lõpetada. Palun!

13:01 Priit Toobal

Aitäh! Seetõttu on praegu paljude ettevõtete töö ülestõusmispühade teisel pühal niikuinii pärsitud. Eelnõu kohaselt lüheneb Eesti keskmise töönädala pikkus, mis 2008. aastal oli Euroopa elu- ja töötingimuste parandamise sihtasutuse uurimuse järgi 41,1 tundi. Samal ajal oli Euroopa Liidu keskmine töönädala pikkus 40,4 tundi. Oluliselt värskemaid andmeid on aastast 2013. Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni ehk OECD andmetel töötati Eestis 2013. aastal keskmiselt 1868 tundi aastas töötaja kohta. Sellest rohkem tehti töötunde vaid Kreekas, Ungaris ja Poolas. Seevastu oli sama näitaja Soomes näiteks 1666 tundi, Rootsis 1607 tundi ja Saksamaal 1388 tundi. OECD keskmine näitaja oli 2013. aastal 1770 tundi ehk Eesti inimene töötab keskmiselt 98 tundi aastas rohkem. Eesti inimesed töötavad ajaliselt 5% rohkem kui ameeriklased, 12% enam kui britid ja soomlased ning koguni 16% rohkem kui rootslased. Seega on Eestis võimalik anda inimestele lisapuhkepäev, ilma et keskmine töönädal muutuks OECD ja ka Euroopa Liidu keskmisest lühemaks.

Lõpetuseks kutsun teid kõiki üles eelnõu toetama. Loodan, et selles küsimuses valitseb siin saalis samasugune üksmeel kui 2005. aastal, mil 24. detsember – taas usulise taustaga püha, jõululaupäev – Keskerakonna ettepanekul riigipühaks ja puhkepäevaks kuulutati. Olen homme valmis hea meelega vastama kõikidele teie küsimustele. Suur tänu!

14:01 Aseesimees Helir-Valdor Seeder

Aitäh, austatud ettekandja! Aeg jookseb tõesti armutult. Kell on üks läbi, tänane istung on lõppenud. Head kolleegid, aitäh! Homme jätkame küsimuste esitamisega.

Istungi lõpp kell 13.02.